

KUORTANEEN KUNTA
TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS
1.1. – 31.12.2019

Khall 30.3.2020 § 66
Kvalt 8.6.2020 § 26

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO.....	4
2. TILINPÄÄTÖSKOKONAISUUS.....	4
2.1 Tilinpäätöstä koskevat säännökset.....	4
2.2 Tilinpäätöksen sisältö.....	4
3. TOIMINTAKERTOMUS.....	4
3.1 Toimintakertomuksen pakolliset ja suositeltavat asiat.....	4
3.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa.....	5
3.2.1 Kunnanjohtajan yhteenveto.....	5
3.2.2 Kunnan hallinto.....	6
3.2.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	8
3.2.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa.....	9
3.2.5 Kunnan henkilöstö.....	10
3.2.6 Ympäristötekijät.....	10
3.2.7 Muut ei taloudelliset asiat.....	10
3.2.8 Arvio tulevasta kehityksestä.....	11
3.2.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.....	12
3.3 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä.....	13
3.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	15
3.4.1 Tilikauden tulos.....	15
3.4.2 Toiminnan rahoitus.....	17
3.5 Rahoitusasema ja sen muutokset.....	20
3.6 Kunnan kokonaistulot ja menot.....	22
3.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	23
3.7.1 Konsernirakenne.....	23
3.7.2. Konsernin toiminnan ohjaus.....	23
3.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja arvio tulevasta kehityksestä.....	23
3.7.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	25
3.7.5 Konsernin taloutta koskevat laskelmat.....	26
3.8 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.....	29
4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	29
4.1 Käyttötalouden toteutumisvertailu.....	29
4.1.1 KUNNANHALLITUS.....	29
Yleishallinto.....	29
Elinkeinopalvelut.....	31
Sosiaali- ja perusturvapalvelut.....	32
4.1.2 SIVISTYSLAUTAKUNTA.....	33
Sivistyshallinto.....	33
Peruskoulupalvelut.....	34
Lukio- ja ammattikoulutuspalvelut.....	35
Vapaa-aikapalvelut.....	36
Varhaiskasvatuspalvelut.....	37
4.1.3 TEKNINEN LAUTAKUNTA.....	38
Kuntatekniikan hallinto.....	38
Tilapalvelut.....	39
Yhdyskuntatekniset palvelut.....	40
Vesihuoltolaitos.....	41
4.1.4 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA.....	41
Rakennusvalvonta;.....	41

Ympäristönsuojelu;.....	41
4.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	43
4.3 Investointiosan toteutuminen.....	44
4.4 Rahoitusosan toteutumisvertailu.....	45
5. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	46
5.1 Kunnan tuloslaskelma.....	46
5.2 Kunnan rahoituslaskelma.....	47
5.3 Kunnan tase.....	48
5.4 Konsernin tuloslaskelma.....	50
5.5 Konsernin rahoituslaskelma.....	51
5.6 Konsernin tase.....	52
6. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	54
6.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	54
6.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	54
6.3 Tuloslaskelman liitetiedot.....	54
6.4 Tasetta koskevat liitetiedot.....	57
6.5 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot.....	60
7. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET.....	62
7.1 Kuortaneen Vesihuoltolaitos.....	62
7.1.1 Tuloslaskelmat.....	62
7.1.2 Rahoituslaskelma.....	64
7.1.3 Tase.....	65
7.1.4. Toimintakertomus 2019.....	66
Tavoitteet, talousarviossa vuodelle 2019.....	66
7.2 Ateriapalvelu.....	69
7.2.1 Tuloslaskelma.....	69
Toiminta.....	69
8. HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAKAN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	70
8.1 Kunnan palkatun henkilöstön määrä 31.12.2019.....	70
8.2 Henkilöstökulut.....	70
8.3 Luottamushenkilön palkkioista perityt puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut.....	70
8.4 Tilintarkastuksen palkkiot.....	70
9. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT.....	71
10. KÄYTETYT KIRJAPITOKIRJAT.....	73

1. JOHDANTO

Kuntalain mukaan kunnat noudattavat kirjanpidossaan ja tilinpäätöksessään kirjanpitolakia soveltuvin osin. Kunnan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tarkoituksena on antaa oikea ja riittävä kuva kunnan toiminnasta ja taloudesta.

2. TILINPÄÄTÖSKOKONAISUUS

2.1 Tilinpäätöstä koskevat säännökset

Kunnan tilinpäätös on laadittava tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä. Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja.

2.2 Tilinpäätöksen sisältö

Kuntalain 113 §:n mukaan kunnan on sisällytettävä tilinpäätökseensä tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

3. TOIMINTAKERTOMUS

3.1 Toimintakertomuksen pakolliset ja suositeltavat asiat

Kuntalain 113 §:n mukaan toimintakertomus on osa kunnan virallista tilinpäätöstä. Toimintakertomuksen antamisesta vastaa kunnanjohtaja ja kunnanhallitus.

Toimintakertomuksen erityisenä tehtävä on selvittää valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet hyväksytään talousarviossa ja -suunnitelmassa.

Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kunnan tai kuntakonsernin tuloslaskelmassa, taseessa tai rahoituslaskelmassa. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja niiden perusteella tehdyistä keskeisistä johtopäätöksistä.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

3.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

3.2.1 Kunnanjohtajan yhteenveto

Vuoden 2019 tilinpäätös päättyy 0,334 miljoonan euron alijäämään. Tämän jälkeen on Kuortaneen kunnan taseessa ylijäämää 2,256 miljoonaa euroa.

Alkuperäisessä talousarviossa oli tilikauden tulokseksi kirjattu alijäämää 100 000 euroa. Suunniteltua huonompaan tilikauden tulokseen vaikutti paljon verotulokirjaus 11,113 miljoonaa euroa, joka oli 0,356 miljoonaa euroa talousarvioon merkittyä vähemmän. Toki verotuloja kertyi 0,338 miljoonaa euroa (3,1 % edellisvuotta enemmän).

Myös toimintakate toteutui talousarviossa suunniteltua huonommin. Kunnan nettomenot olivat noin 0,264 miljoonaa euroa talousarviossa suunniteltua isommat ja kasvoivat edellisvuodesta 0,569 miljoonaa euroa (2,5 %).

Vastapainoksi edellisille, valtionosuuksia kirjattiin 0,363 miljoonaa alkuperäisessä talousarviossa hyväksytyä enemmän. Talousarvioon merkitty valtionosuuksien määrä oli Kuntaliiton antaman kuntakohtaisen ennakkotiedon mukainen.

Kun vuosikatetta kertyi vain 0,934 miljoonaa eli 0,274 miljoonaa euroa talousarviolukua vähemmän ja nettoinvestointeja tehtiin 2,690 miljoonalla, jouduttiin ottamaan lisää lainaa. Lainamäärä kasvoi vuoden 2019 aikana 1,222 miljoonaa euroa eli asukasta kohti 344 eurolla. Selvästi suurin yksittäinen investointi oli lukion parannus- ja laajennushanke 1,352 miljoonan euron nettomäärällä.

Pitkäaikaista lainaa kunnalla oli tilivuoden lopussa 5,336 miljoonaa euroa ja lyhytaikaista 2,760 miljoonaa euroa, yhteensä 8,096 miljoonaa euroa. Kuntalaista kohti lainoja oli 2280 euroa. Lainat ja vuokravastuut olivat yhteensä 3777 euroa/asukas.

Vuokravastuisiin kuuluu kaksi ikäihmisten palveluasumista koskevaa vuokrasopimusta Kuortaneen Vanhustenkoti ry:n kanssa ja palloiluareenaa koskeva leasing-sopimus Kuntarahoitus Oyj:n kanssa.

Konsernilainoja oli vuoden 2019 lopussa 5243 euroa/asukas. Kuntakonserniin kuuluva Kiinteistö Oy Kuortaneen Koulumaja rakennutti vuoden lopulla valmistuneen noin 1,3 miljoonaa euroa maksaneen 40 oppilaan asuntolan. Yhtiöllä on nyt majoituspaikka 174 lukion ja yläkoulun oppilaalle.

Kertomusvuoden lopulla valtuusto hyväksyi asetetun tavoitteen mukaisesti kunnan omistamien yritystilojen yhtiöittämisen. Kunnan yritystilat siirtyivät tasearvollaan apportina uudelle yhtiölle vuoden 2020 alussa. Sen sijaan elinkeinopalvelujen tavoite laatia suunnitelma keskustaajaman edelleen kehittämiseksi ei toteutunut. Hakemus Leader-rahoituksesta on jätetty vuoden 2020 puolella.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa tavoitteeksi asetettu 30 asukaspaikan saaminen välivuokrausmallilla toteutui kertomusvuonna. Ähtärissä väistötiloissa kolmen vuoden ajan toiminut Kuismankartano pääsi muuttamaan uusiin tiloihin vuoden lopulla. Sen sijaan saman tulosalueen lääkäripalvelut eivät toteutuneet palvelusopimuksen mukaisesti Kuortaneen terveysasemalla.

Alle sovitun vuosina 2016-2019 jääneestä lääkäriresurssista kunta on saamassa 240 000 euron hyvityksen. Tämä sisältyy sopimukseen, jotka valtuusto hyväksyi vuoden 2019 marraskuussa. Tällöin valtuusto hyväksyi myös allekirjoitettavaksi kauppakirjan, jolla kunta myy omistamistaan Kuusiolinna Terveys Oy:n 77 osakkeesta 72 osaketta Pihlajalinna Terveys Oy:lle. Kauppahinnaksi hyväksyttiin 3,020 miljoonaa euroa.

Hyvitystä lääkäritilanteesta, osakekauppaa ja muita samassa yhteydessä sovittuja asioita ei ole kuitenkaan laitettu täytäntöön, koska valtuuston päätöksestä on jätetty valitus hallinto-oikeuteen. Kauppahinnan saamisella olisi huomattava merkitys kunnan lainamäärään hillitsemisessä.

Vuosien 2020-2021 nettoinvestoinnit ovat talousarvion ja taloussuunnitelman mukaan yhteensä lähes 6,9 miljoonaa euroa. Tämän jälkeen nettoinvestoinnit vähenevät taloussuunnitelman mukaan oleellisesti, mikä on erittäin tärkeää kuntatalouden hallitsemiseksi.

Kertomusvuoden alussa avattiin Kuurnan alakertaan uudet nuorisotilat. Syksystä alkaen tilat olivat käytössä vähintään viitenä päivänä viikossa. Niinikään talousarvion mukaisesti yläkoulussa toteutui myös lukuvuoden 2019 alusta lukien urheilupainotteinen luokka. Urheilijaluokka nähdään paikallisten ohella nimenomaan toisilta paikkakunnilta tulevien nuorten polkuna Kuortaneen lukion urheilulinjalle.

Lukiossa ei toteutunut tavoiteltu oppilasmäärän kasvu vaan määrä pysyi ennallaan. Juuri valmistuneen laajennushankkeen ja valmisteilla olevan kehittämissuunnitelman myötä oppilasmäärän uskotaan jälleen tulevina vuosina kasvavan. Kirjaston kävijämäärä ja lainausmäärä kasvoivat. Samoin tavoitteen mukaisesti toteutui Tervaviikko, joka on paikkakunnan toimijoiden vahvan yhteistyön tulosta.

Kertomusvuonna edistettiin hanketta uuden Alvarin koulun rakentamiseksi. Asemakaavan muutos hyväksyttiin helmikuussa, minkä jälkeen uuden alakoulun suunnittelu eteni hyvin kunnanhallituksen asettaman rakennustoimikunnan johdolla. Rakennustöiden on tarkoitus käynnistyä toukokuussa 2020 ja valmistua siten, että koulutyö alkaa uudessa koulussa elokuussa 2021.

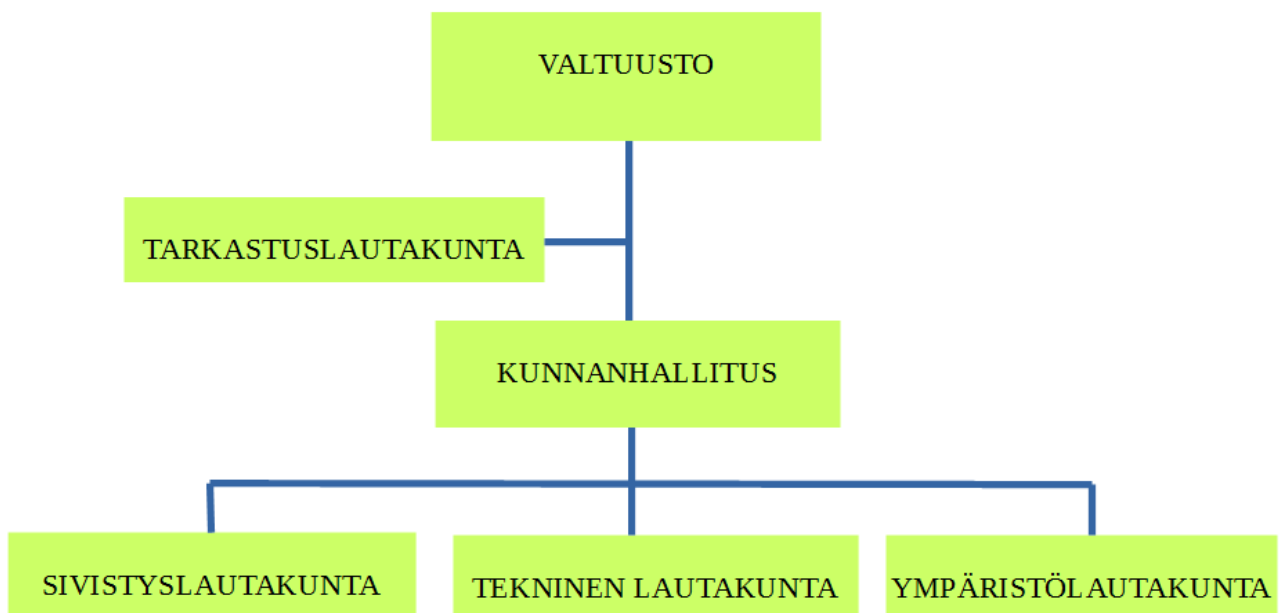
Kuortaneen väkiluku oli vuoden 2019 lopussa 3551, jossa on vähennystä edelliseen vuodenvaihteeseen 21. Vähentymisestä huolimatta väkilukukehityksessä tapahtui myös myönteistä, muuttovoittoa kirjattiin kertomusvuonna seitsemän henkilöä.

Pentti Turunen
kunnanjohtaja

3.2.2 Kunnan hallinto

Toimielinorganisaatio 31.12.2019

Toimielinten kokoonpanot 1.1.-31.12.2019

Kunnanvaltuusto		
Puheenjohtaja Teppo Toivola KESK	I varapuheenjohtaja Seppo Palomäki PS	II varapuheenjohtaja Rantanen Jukka KESK
Suomen Keskusta r.p. 9 Mäki-Mustapää Eeli Yli-Hynnilä Antti Haapa-aho Anne Hautamäki Monica Lantela Antti Kuusisto Eila Kiviniemi Jukka	Kansallinen Kokoomus r.p. 5 Ridanpää-Taittonen Annu Koivisto Ilpo Laitila Rauno Varila Riikka Petäjäniemi Aapo	Perussuomalaiset r.p. 3 Lampinen Tauno Takala Jouni Suomen Kristillisdemokraatit (KD) r.p. 1 Honkala Pasi Suomen Sosiaalidemokraatit (SDP) r.p.1 Kontola Veikko

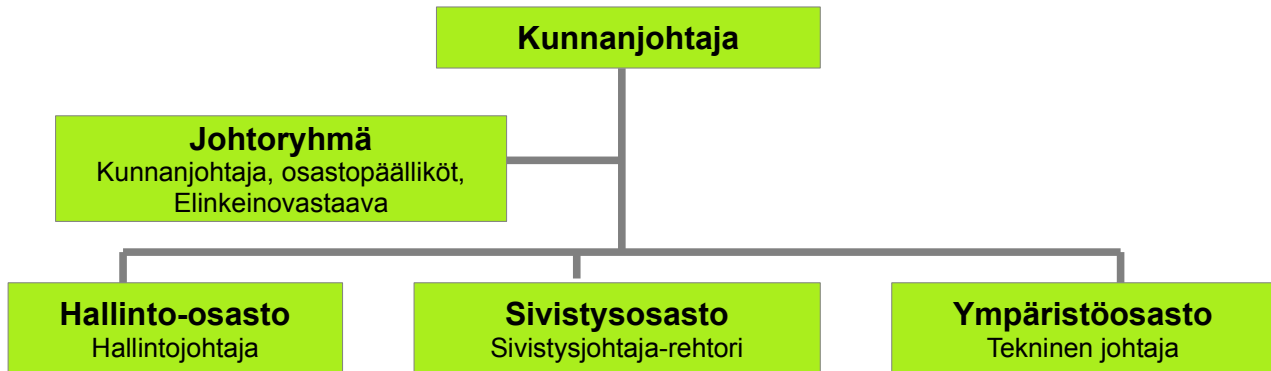
Kunnanhallitus 7 jäs	Tarkastuslautakunta 5 jäs	Keskusvaalilautakunta
Puheenjohtaja Ridanpää-Taittonen Annu Vpj. Haapa-aho Anne Mäki-Mustapää Eeli Yli-Hynnilä Antti Koivisto Ilpo Lampinen Tauno Mäki-Kahra Marita	Puheenjohtaja Varila Riikka Vpj Palomäki Seppo Sippola Mauno Saarimäki Jorma Kaaranka Armi	Puheenjohtaja Anttila-Varpula Elina Vpj. Pesonen Noora Koskela Antti Eskeli Elina Kontola Veikko

Sivistyslautakunta	Tekninen lautakunta	Ympäristölautakunta
Puheenjohtaja Petäjäniemi Aapo Vpj. Yli-Leppälä Erno Hautamäki Monica Kuusisto Eila Lindahl Tuija Haapala Arto Piironen Petra	Puheenjohtaja Rintakallio Eero Vpj. Virtaniemi Jyrki Hunnakko Lilli Joensuu Timo Salminen Annukka Vesteri Maria Pasto Pekka	Puheenjohtaja Takala Jouni Vpj.Kontola Veikko Borisov Anne, Kuhalampi Harri Laitila Arttu Mäki-Hallila Elina Kivimäki Johanna

Kunnanhallituksen ja lautakuntien esittelijät 2019

Kunnanhallitus	Sivistyslautakunta	Tekninen lautakunta
Kunnanjohtaja	Sivistysjohtaja-rehtori	Tekninen johtaja
Ympäristölautakunta		
Rakennustarkastaja Ympäristöpäällikkö		

Virasto-organisaatio 31.12.2019

Tilivelvolliset viranhaltijat 2019

Virka	Viranhaltija
Kunnanjohtaja	Pentti Turunen
Hallintojohtaja	Jaana Salo
Elinkeinovastaava	Aki Ruotsala
Sivistysjohtaja-rehtori	Sanna Koivisto
Vapaa-aika vastaava	Kaija Kiviluoma
Lukion rehtori	Juha Virtanen
Kirjaston johtaja	Helinä Hemminki
Nuoriso- ja kulttuurisihteeri	Annikka Salminen
Liikuntasihteeri	Tuomas Mikkola
Varhaiskasvatuspäällikkö	Elina Vainionpää
Tekninen johtaja	Martti Ranta
Kiinteistöpäällikkö	Arto Ojala
Palvelupäällikkö	Mari Virtaniemi
Rakennustarkastaja	Marjukka Latva-Laturi, Veli-Matti Kalmari, Tarmo Savela, Arto Ojala
Ympäristöpäällikkö	Jukka Kotola

3.2.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Syksyllä 2019 Suomen BKT:n ennustettiin vielä kasvavan 1,6 %. Ennusteet ovat kuitenkin muuttuneet nopeasti alkuvuoden aikana maailmanlaajuisesti pandemiaksi levinneen koronaviruksen vuoksi. Maaliskuussa 2020 aloitetut kansainväliset ja kansalliset toimet viruksen leviämisen ehkäisemiseksi loivat talouteen poikkeukselliset olosuhteet. Suomen pankki (3/2020) arvioi Suomen BKT:n kehityksen supistuvan 1,5 - 4 %, mutta joidenkin arvioiden mukaan ennuste on tätäkin heikompi.

Sekä BKT:n kehitystä, että alueellisia talousnäkymiä heikentävät rajoitustoimien laajuus ja niiden kesto, mutta toisaalta valtionhallinnon lupaamien kansallisten elvytystoimien voi odottaa leikkaavan heikennystä. Myös EKP:n ja euromaiden elvytystoimien odotetaan parantavan tilannetta. Tässä vaiheessa täsmällisiä vaikutuksia on vaikea arvioida, kun pandemian huippua vasta odotetaan. Laskelmien lähtökohta onkin, että koronaviruksen vaikutukset olisivat väliaikaisia ja Suomen talous kääntyisi kasvu-uralle loppuvuodesta 2020. Jos kuitenkin kotitalouksien kulutus vähenee olennaisesti ja tuotantoketjut katkeilevat kotimaassa pandemian seurauksena, taantuma voi syventyä entisestään.

Kuortaneella on vireää ja kannattavaa yritystoimintaa. Työttömyysprosentin alhaisuus on käytännössä tarkoittanut ongelmia työvoiman saatavuuteen tietyillä aloilla. Työvoimahaasteet ovat aiheuttaneet jopa kasvun ja kehityksen esteitä. Parhailaan suunnitellaan johdonmukaista työperäisen maahanmuuton lisäämistä erilaisin hankkein Kuusiokuntien seutukunnan alueelle. Toisaalta yritysten työvoima pendelöi ja

työvoimavuokrauspalvelut lisäävät työperäisen maahanmuuton käyttöä kunnassa. Pendelöinti Kuortaneelta muille paikkakunnille töihin on myös vilkasta, toiseksi yleisintä maakunnassa. Työvoiman liikkuvuus on kuitenkin kasvava haaste, työvoimapula on tietyillä aloilla valtakunnallista. Syntyy markkinatilanne, jossa kuntien elinvoimaisuustekijöillä on korostuva merkitys.

Koronaviruksen vaikutuksien arviointi paikallisesti on vielä epävarmaa. Rajoitusten ensimmäisten viikkojen aikana tehdyn kyselyn perusteella jopa puolet Kuortaneen yrityksistä katsoi, että Korona tilanteella on yritykselle merkittäviä vaikutuksia.

Merkittävä paikalliseen taloudelliseen kehitykseen vaikuttava tekijä on positiivinen väestökehitys ja sen myötä työvoiman saatavuus. Vuonna 2019 asukasluvun muutos oli - 21 henkilöä. Tästä luonnollinen väestönmuutos oli -27 henkilöä, mutta kokonaisnettomuutto oli positiivinen, 7 henkilöä. Työttömien osuus työvoimasta on edelleen maakunnan alhaisimpia 6,0 (Etelä-Pohjanmaa 8,1/ koko suomi 9,8) joukkuun 2019 työllisyyskatsauksen mukaan.

Kuortaneen Urheiluopiston alueella on toteutettu merkittäviä investointihankkeita, kuten keväällä 2019 valmistuneen jalkapallohallin ja alkuvuonna 2020 valmistuneen telinevoimisteluhallin rakentaminen. Näillä jo toteutuneilla sekä Urheiluopiston investointiohjelman mukaisilla tulevilla investoinneilla on vaikutusta alueelliseen BKT:hen, mutta sen lisäksi toiminnan kasvulla on vaikutusta alueen elintasoon ja työllisyyteen.

Helsingin yliopiston Ruralia instituutin (2/2019) urheiluopistojen aluetaloudellisia vaikutuksia koskevan tutkimuksen mukaan Kuortaneen Urheiluopisto edistää koko Etelä-Pohjanmaan taloutta noin 22,2 miljoonalla eurolla. Lisäksi Kuortaneen Urheiluopiston vaikutus maakunnan työllisyyteen on noin 231 henkilötyövuotta, yksityiseen kulutukseen 8,5 miljoonaa euroa ja kunnallisverotuloihin 1,5 miljoonaa euroa.

Kuortaneella on runsas tonttitarjonta, mutta asuntorakentamista tapahtuu verrattain vähän. Asumismuotojen monipuolistuminen parantaisi muuttomahdollisuuksia, jolloin strateginen tavoite saada nettomuutto positiiviseksi on helpompi saavuttaa. Samalla se edistää osaltaan uuden yrittäjyyden syntymistä ja työllistymistä kehittyvissä yrityksissä.

3.2.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kunnan vuoden 2019 verotulokertymä jäi odotettua heikommaksi, mikä johtuu vuoden alussa voimaan tulleista verokortt uudistuksesta ja samaan aikaan käyttöön otetun uuden tulorekisterin ongelmista. Osa vuoden 2019 verotuloista tulee kunnalle vasta kuluvan vuoden puolella joko tammikuussa tai viimeistään alkusyksystä kun jäännösveroja maksetaan. Samalla syntynyt ”rytmihäiriö” tulee tasaantumaan.

Lisäksi vuoden 2019 aikana tehtiin kunnan talouteen merkittävästi vaikuttavia päätöksiä, jotka eivät toteutuneet vuoden loppuun mennessä. Kuusiolinnalla Terveys Oy:n osakkeet päätettiin myydä Pihlajalinna Oy:lle. Kauppa ei kuitenkaan saanut lainvoimaa vuoden loppuun mennessä siitä tehdyn valituksen johdosta eikä sitä näinollen pantu täytäntöön.

Kunnan omistamat teollisuus- ja liiketilat päätettiin yhtiöittää omaksi Kuortaneen Yritystilat Oy nimiseksi yhtiöksi 1.1.2020 lukien.

Kuntarahoituksen kanssa solmittu Palloiluhallin kiinteistöleasingin 20 vuoden sopimuskausi alkoi 1.10. 2019.

Kuortaneen kunta vuokrasi ns. välivuokrausmallilla Kuortaneen Vanhustenkoti ry:n rakennuttaman 30 paikkaisen tehostetun asumispalveluyksikön 30 vuodeksi. Sopimuskausi alkoi joulukuussa 2019. Tämä ei toimintamallina ollut täysin uusi, kun kunnalla on jo aiemmin ollut vuokrattuna samalla periaatteella Vanhustenkoti ry:n omistama 15 paikkainen tehostetun palveluasumisen yksikkö määräaikaisena vuoden 2034 loppuun asti sekä yritystilaja kantatien varresta lyhyemmällä vuokrasopimuksella.

3.2.5 Kunnan henkilöstö

Kunnan vakituinen henkilöstömäärä 31.12. 2019 oli 131. Lisäksi täyttämättä oli 10 työ / virkasuhdetta. Määräaikaisia henkilöitä oli eripituisissa työsuhteissa vuoden aikana eri osastoilla yhteensä n.170 henkilöä. Vuoden viimeisenä päivänä heitä oli 29 henkilöä. Vuoden 2019 palkkakustannus sivukuluineen oli n. 7,3 miljoonaa euroa, mikä on n. 2,4 % enemmän edellisen vuoden toteutumaan nähden. Korotuksessa näkyy mm. työehtosopimusten mukaiset järjestelyerä 1.1. ja yleiskorotus 1.4.

Kunnan työntekijöiden sairauspoissaoloja kertyi vuonna 2019 koko vuoden aikana työssä olleelle henkilöstölle jaettuna n. 8 päivää / hlö. Kokonaismäärä väheni edellisestä vuodesta 13 % (-373 pv) yhteensä 2410 päivään.

Palkkaus ym. palvelusuhteen ehtoja koskeva tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivitettiin vuoden 2018 aikana. Seuraava päivitys tehdään vuoden 2020 aikana. Yhteistoiminta- ja työsuojelutoimikunta on kokoontunut vuonna 2019 kaksi kertaa ja käsitellyt 14 asiakohtaa.

Kunnan henkilöstötilinpäätöksessä, joka on laadittu erikseen, on henkilöstön, palkkausta, koulutusta ja poissaoloja koskevat yksityiskohtaiset tiedot.

3.2.6 Ympäristötekijät

Kuortaneen kunnassa ympäristösuojelun viranomaistehtävät on määrätty ympäristölautakunnalle ja sen alaiselle viranhaltijalle.

Kunta on mukana Seinäjoen kaupunkiseudun kuntien yhteisessä ilmastostrategiahankkeessa. Valtaosa Seinäjoen seudun kasvihuonekaasupäästöistä muodostuu maataloudesta ja liikenteestä.

Kiinteistöjen saneeraus, energiatehokkuuden parantaminen sekä uusiutuvien energiamuotojen suosiminen tarjoavat parhaimmat mahdollisuudet päästövähennysten toteuttamiseen. Myös kunnan investointihankkeisiin on sisällytetty kestävän kehityksen tavoitteita mm. uuden alakoulun suunnittelussa on huomioitu käytön ekologisuus ja toimintavarmuus.

Ilmastonmuutoksesta johtuvat säätilan ääri-ilmiöt (sähkönjakeluun vaikuttavat myrskyt, äkilliset rankkasateet, pitkät sateettomat jaksot jne.) aiheuttavat sen, että esim. tulvia voi esiintyä kevään lisäksi myös muina vuodenaikoina. Äkilliset rankkasateiden aiheuttamat kesätulvat saattavat aiheuttaa ongelmia etenkin pienissä vesistöissä, kuten Kaarankajoessa. Tulvat aiheuttavat myös voimakasta ravinnekuormitusta vesistöihin.

Pitkät sateettomat jaksot saattavat vastaavasti aiheuttaa yksityisten kiinteistöjen talousvesikaivojen kuivumista ja pitkään jatkuessa myös tärkeiden pohjavesialueiden pohjaveden pinnat lähtevät laskuun.

Talvikuukausien lämpötilojen ja sadannan voimakas vaihtelu kuormittaa osaltaan tieverkkoa ja aiheuttaa haasteita mm. liukkauden torjunnassa, tierumpujen jäätymisessä jne.

3.2.7 Muut ei taloudelliset asiat

Toimintakertomuksessa tulee antaa tiedot siitä, miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista.

Kunnanhallituksen ja maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettuja tehtäviä hoitavan toimielimen jäsenten, valtuuston ja lautakunnan puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien, kunnanjohtajan sekä kunnanhallituksen ja lautakunnan esittelijän on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Sidonnaisuusilmoitus tehdään sidonnaisuusrekisteriin, jota valvoo tarkastuslautakunta. Lautakunta seuraa ilmoitusvelvollisuuden noudattamista, tarkastaa tiedot ja saattaa ilmoitukset vuosittain valtuustolle tiedoksi.

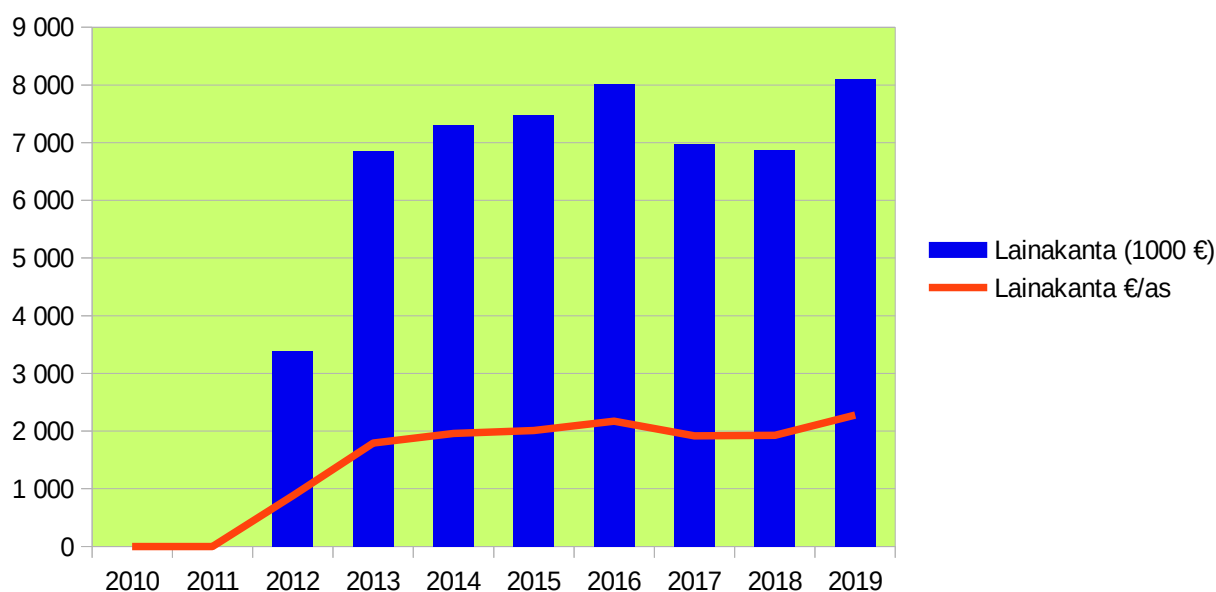
Kunnanvaltuusto hyväksyi 8.10.2018 § 33 Kuortaneen kunnan sisäisen valvonnan ohjeen jonka mukaan hankintojen suorittamisessa noudatetaan hankintalakia (348/07) ja erityisalojen hankintalakia (349/07) sekä kunnanhallituksen 31.10.2016 § 166 hyväksymää Kuortaneen kunnan hankintaohjetta.

Kuortaneen kunnassa on kunnanhallituksen 19.12.2016 § 219 hyväksymä tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma, jota yhteistoiminta ja työsuojelutoimikunnan 10.12.2018 § 20 päätöksen mukaisesti päivitettiin kunnanhallituksessa 17.12.2018 § 212. Kuortaneen kunnan tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman kulmakivinä on tasa-arvo, yhteinen päämäärä, osaamisen ja aktiivisuuden huomioiminen sekä asiakaspalveluasenne. Sen tarkoituksena on esittää ne tavoitteet ja toimenpiteet, joilla voidaan edistää työyhteisön yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä parantaa työhyvinvointia ja edistää työhön sitoutumista kunnan palveluksessa.

3.2.8 Arvio tulevasta kehityksestä

Kunnan tulopohjan haasteena on erityisesti verotulojen heikko kehittyminen mutta kuitenkin kunnan taloudellinen pohja on edelleen suhteellisen vahva. Taseen ylijäämä on 31.12.2019 tilanteessa 2.255.861,90 euroa ja kunnan lainamäärä on huomattavasti kuntien keskiarvon alapuolella. Kasvavien toimintakulujen myötä niiden sopeuttaminen tuloihin on keskeinen haaste tulevaisuudessa.

Lainakanta (1000 €) ja lainat €/asukas

Kunnan nettoinvestoinnit vuosina 2011-2019 ovat olleet yhteensä 17,9 milj. euroa, joista n. 45 % on rahoitettu lainarahalla. Kunnan korollinen vieras pääoma oli 2019 lopussa 8.095.920 euroa, joka on 2280 €/asukas.

Suunnitelmavuosien investointitaso on vielä korkea johtuen suunnitellusta uuden alakoulun rakentamishankkeesta. Arvioiden mukaan vuosikate ei tule riittämään suunniteltuihin investointeihin ja velkamäärä tulee vielä kasvamaan. On arvioitu, että vuoteen loppuun 2021 mennessä asukaskohtainen velka olisi n. 3 500 euroa. Vuodesta 2022 lähtien investoinnit tulevat jäämään maltillisemmalle tasolle ja kunnan velkamäärä saadaan laskuun.

3.2.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Vuoden 2019 riskiarviointi suoritettiin toimialoittain syksyn aikana eikä siinä vielä osattu huomioida alkuvuodesta 2020 levinneen pandemian vaikutuksia kunnan riskitasoon.

Koronaviruksen aiheuttama poikkeustilanne tulee vaikuttamaan merkittävästi kuntatalouteen. Kuntaliiton alustavan ennusteen mukaan koronavirus heikentää kuntataloutta tänä vuonna vähintään 1,5 miljardilla eurolla. Tästä noin puolet on menojen lisäyksiä ja puolet menetettyjä tuloja, johon sisältyy myös verotulojen notkahtaminen.

Toteutuessaan laajamittaiset lomautukset ja irtisanomisaset sekä yritysten myynnin voimakas väheneminen vaikuttavat kunnan tulorahoitukseen. Suurimpana menoja lisäävänä eränä tulee olemaan sosiaali- ja terveysmenojen kasvu. Tässä vaiheessa arvioihin liittyy vielä suuria epävarmuustekijöitä, kun pandemian huippu Suomessa on vasta edessäpäin.

Selkeiden taloudellisten haasteiden lisäksi pandemiasta toipumiseen liittyy monenlaisia muita riskejä. Esimerkiksi nyt etäopetuksessa olevien oppilaiden tuen tarve voi kasvaa, kun jälleen palataan kouluun tai osa terveydenhuollon palveluista (kiireettömät) siirretään eteenpäin kesälle tai syksyyn, millä myös saattaa olla yllättäviä vaikutuksia palvelutarpeisiin jatkossa. Myös tämäntyyppisten riskien tunnistaminen on tärkeää pandemiasta toipumisajan lyhentämiseksi.

Henkilöstön jaksamiseen tulee kiinnittää erityisesti huomiota kuormittavassa tilanteessa, kun työtehtäviä on jouduttu tekemään poikkeusjärjestelyin. Toisaalta osaa henkilöstöä koskevat työtehtävien keskeytymisestä johtuvat lomautukset lisäävät epävarmuutta.

Seuraavat arviot kunnan riskeistä perustuvat arviointeihin, jotka tehtiin syyskuussa 2019, eikä silloin vielä voitu huomioida pandemian vaikutuksia. Myös nämä, jo tunnistetut riskit tulee arvioida uudelleen huomioiden vallitseva tilanne ja ottaa tulevassa toiminnassa huomioon.

Taloudelliset riskit

Kunnan tulojen, erityisesti verotulojen, heikkoon kehittymiseen liittyvä riski on pysynyt ennallaan, se tunnistetaan ja huomioidaan kunnan toiminnassa.

Investointien toteuttaminen suunnitellun investointiohjelman mukaisena lisää väliaikaisesti kunnan velanottoa. Suoritettujen painelaskelmien mukaan väliaikaisesti heikkenevä tilanne saadaan korjaantuman suunnitelmakautta seuraavina vuosina, edellyttäen jatkossa maltillista investointitasoa.

Korkoriskin hallitsemiseksi kunnan lainakannasta n. 65 % on sidottu kiinteäkorkoisiin lainoihin.

Suurin luottoriski on Verkko-osuuskunta Kuuskaistan saneerausohjelmaan sisältyvä yli 900 000 euron velka. Ohjelman mukaan velka maksetaan pääosin saneerausohjelman viimeisenä vuonna 2035 kerralla kokonaan. Muut luottoriskit kohdistuvat lähinnä kunnan myöntämiin takauksiin eri yhteisöille. Lisäksi kunnalla on antolainasaamisia, joista merkittävä osa on omilta tytäryhtiöiltä, jotka harjoittavat vuokraustoimintaa ja mikäli täyttöaste pysyy hyvänä, ne tulevat suoriutumaan velvoitteistaan.

Yllättäviin käyttötalouden menoihin varaudutaan toteutumien säännöllisellä seurannalla.

Toiminnalliset riskit

Henkilöstön vaihtuessa rekrytointiin, perehdytykseen ja tiedonsiirtoon on kiinnitetty erityistä huomiota. Myös toimenkuvia on päivitetty mahdollisuuksien mukaan niin, että äkillinen/hetkellinen sijaistaja löytyisi omasta organisaatiosta. Haasteena on edelleen joidenkin avainhenkilöiden sijaistajan puuttuminen.

Kunnan asiakirjahallintoa kehitettiin siihen liittyvän riskitason pienentämiseksi. Asiakirjahallinnon ohjeistus ja arkistonmuodostussuunnitelma päivitettiin.

Luottamuksellisten tietojen vuotaminen nähdään useilla eri sektoreilla suureksi riskiksi, mutta toisaalta se on tiedostettu ja siihen on varauduttu hyvin.

Strategiset riskit

Kuntastrategian pitkän aikavälin tavoitteisiin liittyvät riskit kohdistuvat kuntataouden vahvistamiseen ja väestön ikärakenteeseen ja muuttoliikkeseen. Samalla maailmantalouden isot muutokset vaikuttavat talouden kautta elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin myös paikallisesti.

Elinkeinoelämän toimintaan liittyvät riskit toteutuessaan heikentävät myös kuntataloutta ja lisäävät työttömyyttä. Yritysten ja kunnan välinen yhteistyö, yrityskehittämisen hankkeistaminen ja neuvonta, yritysmyönteisen ilmapiirin luominen ja osaamisen kehittäminen ovat kunnan elinkeinotoimen keinoja elinkeinoelämän riskien hallitsemiseksi. Osaavan työvoiman rekrytoinnin turvaamiseksi on koulutukseen panostettu yhdessä te-toimiston ja yrittäjien kanssa järjestämällä koulutusta mm. hitsareille. Lisäksi työperäisen maahanmuuton aktivoimista on suunniteltu yhdessä seutukunnan kuntien, yritysten ja koulutustarjoajien kanssa.

Työvoiman ja yrittäjien eläköityminen luo yhä kasvavampaa uhkaa elinkeinoelämän kasvua ajatellen. Tässä suhteessa yrityskauppojen ja sukupolvenvaihdosten edistäminen on tärkeää työvoiman saatavuudesta huolehtimisen ohella.

Kunnan elinvoiman kannalta tärkeitä investointeja toteutetaan suunnitelmakaudella. Elinvoimanäkökulma tulee jatkossakin huomioida investointien suunnittelussa, samoin kuin kunnan taloudellinen kantokyky.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskit liittyvät mm. henkilöihin kohdistuviin riskeihin, omaisuusvahinkoihin, keskeytyksiin, vastuisiin sekä ympäristövahinkoihin ja onnettomuuksiin. Näihin riskeihin on varauduttu vahinko- ja vastuuvakuutuksin. Vapaaehtoisten vahinkovakuutusten ja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen osalta kunnan sopimuskumppani on OP-Pohjola. Vahinkoriskeihin on varauduttu kehittämällä henkilöstön perehdytystä ja lisäämällä koulutusta.

Kunnan rakennettuun omaisuuteen ikääntymisestä, luonnonvoimista tai ilkeistä johtuvia vahinkoriskejä hallitaan säännöllisellä seurannalla ja suunnitelluilla korjaustoimenpiteillä.

3.3 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä

Hallintosäännön sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevassa luvussa 10 on määritelty kunnanhallituksen, lautakuntien ja viranhaltijoiden ja esimiesten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut. Kuortaneen kunnan uudet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja ohjeet on hyväksytty kunnanvaltuustossa 8.10.2018. Kunnan konserniohjeeseen (kvalt 12.11.2018) sisältyvät tytäryhtiöiden riskienhallintaa koskeva ohjeistus.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista sekä toiminnan

- vaikuttavuus ja tuloksellisuus,
- raportointi ja tiedon oikeellisuus
- toiminnan laillisuus ja johdon ohjeiden noudattaminen
- resurssien ja omaisuuden turvaaminen.

Esimiehiä ohjeistettiin sisäisen valvonnan toteuttamisesta ja riskien tunnistamisesta, arvioinnista, hallitsemisesta sekä raportoinnista ja seurannasta. Esimiehet ovat ohjeistaneet alaistaan henkilöstöä.

Riskiarviointi suoritettiin tulosyksiköittäin ohjeen mukaista luokitusta apuna käyttäen. Tunnistetut riskit arvioitiin ja kirjattiin ylös. Merkittävimmistä riskeistä laadittiin suunnitelma riskien hallitsemiseksi ja määriteltiin vastuutahot. Seuranta suoritetaan vähintään vuosittain syyskuun loppuun mennessä tai tarvittaessa erillisen seurantasuunnitelman mukaan.

Sisäinen valvonta

Talousarvion ja tavoitteiden toteutumista ja tuloksellisuutta sekä kuntastrategian toteutumista seurattiin osavuosisikatsauksien yhteydessä, jotka vietin myös valtuuston käsiteltäväksi. Lisäksi vuoden 2019

talousarviomuutoksia käsiteltiin kunnanvaltuustossa 11.2. 2019 § 7, 29.4.2019 § 16 ja 18, 26.8.2019 § 39 ja 40, 30.9.2019 § 45 ja 16.12.2019 § 64 sekä 10.2. 2020 § 4-7 kunnanvaltuuston kokouksessa. Kunnanhallitusta on informoitu myös erikseen verotulojen kertymisestä vuoden aikana. Investointihankkeista on raportoitu kunnanhallitukselle sisäisen valvonnan ohjeen mukaisesti. Kuntalain mukaan valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa arvioi myös tarkastuslautakunta antamassaan arviointikertomuksessa.

Sisäisen valvonnan ohjeen mukaiseen laskujen kierrätys- ja hyväksymismenettelyyn on kiinnitetty erityistä huomiota ja hyväksyjät on nimetty toimialoittain käyttötaloussuunnitelmien hyväksymisen yhteydessä.

Kunnan sopimushallinta paranee edelleen, kun asiakirjahallinnon kokonaisuudistus saadaan käyttöön. Sopimushallinnan tärkeys korostuu palvelujen ostojen lisääntyessä sekä henkilöstön vaihtuessa.

Hallintosäännössä on määräykset kunnan päätöksenteko- ja kokousmenettelystä. Tehtyjen päätösten oikeellisuutta valvottiin siten, että toimielimen pöytäkirjat on toimitettu kunnanhallitukselle ja viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat asianomaiselle toimielimelle. Säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisessa ei ole havaittu virheitä tai rikkomuksia.

Vaasan hallinto-oikeuteen on jätetty valitus, joka koski kiinteistöpäällikön 27.10.2017 päätöstä § 76 (Talvikunnossapito ja konetyöt). Hallinto-oikeuden päätöksen 19/0423/1 (05.11.2019) ratkaisuna hallinto-oikeus jätti valituksen tutkimatta, koska hallinto-oikeuden toimivaltaan ei kuulu sen kaltaisen selvityksen tekeminen, mitä muutoksenhakija oli valituksessaan vaatinut.

Vaasan hallinto-oikeudelle jätettiin valitus Kuortaneen kunnan teknisen lautakunnan päätökseen 21.2.2018 § 14 (vahingonkorvaus-asia), jolla pyydettiin päätöksen kumoamista ja vaadittiin edelleen vahingonkorvausta. Hallinto-oikeuden päätöksen 18/0163/1 (3.5.2018) ratkaisuna hallinto-oikeus jätti valituksen tutkimatta. Yksityisoikeudellisena vahingonkorvausasiat käsitellään käräjäoikeudessa, jonne kunta on saanut haasteen. Osapuolet neuvottelivat ja pääsivät asiassa sopimukseen Etelä-Pohjanmaan käräjäoikeuden valmisteluistonnossa 25.4.2019.

Vaasan hallinto-oikeudelle jätettiin valitus Kuortaneen kunnanvaltuuston 21.11.2019 päätöksestä § 61; Yhteisyrityksen osakekauppa, osakkeenomistajan kirjallinen päätös ja palvelusopimuksen tulkintapöytäkirja. Tämä valitukseen odotetaan ratkaisua kuluvan vuoden aikana.

Häiriötilanteiden aikaista toimintaa varten on nimetty valmiusjohtoryhmä, joka päivittää kunnan valmiussuunnitelmaa. Myös EU:n tietosuojasetuksen säännökset ja tietoturva on otettu osaksi jokapäiväistä toimintaa.

Kunnan vakuutuksia hoitaa kilpailutuksen kautta valittu meklaritoimisto, MSR Finser Oy ja vakuutusyhtiönä on OP Pohjola.

Riskien hallinta

Riskien hallinnan ohjeessa riskit on luokiteltu neljän pääotsikon alle seuraavasti auttamaan riskien tunnistamista;

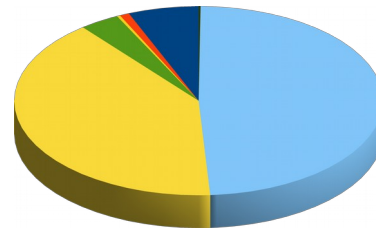
- Toiminnalliset riskit (toiminta, henkilöstö ja juridinen vastuu)
- Strategiset riskit (toimintaympäristö, hallintomalli ja johtaminen, palvelujen kehittäminen)
- Taloudelliset riskit (tulevaisuuden kuntatalous, tasapainoinen talous, rahoitus)
- Vahinkoriskit (ympäristö, omaisuus, palvelutoiminnan turvallisuus)

Henkilöstö ja esimiehet ovat tuloksikkaita / tulosaluekohtaisesti arvioineet ja raportoineet havaitsemiaan riskejä laajasti hyväksytyyn riskienhallinnan ohjeen mukaisesti. Tunnistetut riskit on pisteytetty arvioimalla sen todennäköisyyden ja vaikutuksen. Arvioinnin tulokset raportoidaan toimielimille ja kunnanhallitukselle.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa tehdään aktiivisesti, niin että se on jatkuva prosessi kunnan ydintoimintojen rinnalla.

3.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

	1 000 €	Muutos %
Myyntituotot	1 710	11,5
Maksutuotot	231	-18,3
Tuet ja avustukset	78	-45,0
Muut toimintatuotot	971	-4,2
Verotulot	11 113	3,1
Valtionosuudet	13 497	-0,9
Rahoitustuotot	57	-65,4

- Myyntituotot
- Maksutuotot
- Tuet ja avustukset
- Muut toimintatuotot
- Verotulot
- Valtionosuudet
- Rahoitustuotot

Toiminnan rahoitus erittäin ja muutos v. 2018 tilinpäätökseen.

3.4.1 Tilikauden tulos

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, kuinka tilikauden tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Riittävyys osoitetaan tuloslaskelmassa toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Lisäksi arvioinnissa käytetään tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnus-lukuja.

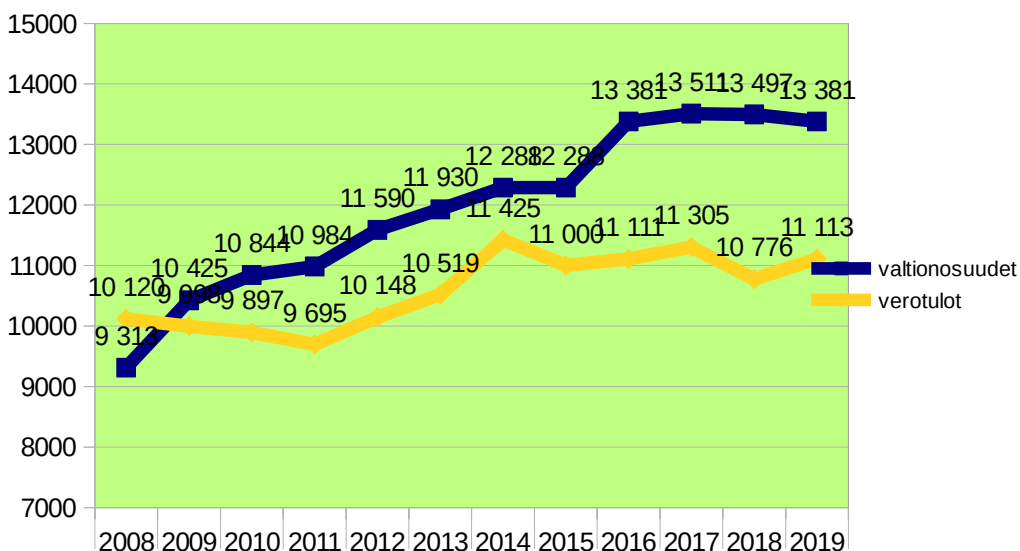
Toimintatuotot

Tuloslaskelman toimintatuotot koostuvat myynti- ja maksutuotoista sekä saaduista tuista ja avustuksista. Tilikauden toimintatuotot ovat kasvaneet 0,6 % verrattuna edelliseen vuoteen ollen nyt 2,99 miljoonaa euroa.

Verotulot

Tilikauden verotuloja kertyi kokonaisuudessaan 11.113.351 euroa, mikä on 3,1 % enemmän vuoden 2018 toteutumaan verrattuna mutta saman 3,1 % (357.000 euroa) vähemmän kertomusvuoden budjettiin nähden. Budjetoitua heikempi verotulokertymä johtui pääosin vuoden 2019 aikana verohallinnon toteuttamasta verokorttiuudistuksesta. Toteutuman poikkeamat verotulolajeittain olivat tuloverokertymässä -408.813 euroa, yhteisöverokertymässä + 21.725 ja kiinteistöverokertymässä +30.440 euroa.

Valtionosuudet

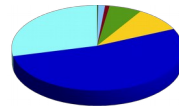

Vuodelle 2019 yleistä valtionosuutta maksettiin 157.632 € ja opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia 206.078 euroa annettua ennakkoarviota enemmän.

Verotulojen ja valtionosuuksien suhde kunnan verorahoituksesta on taittunut parempaan suuntaan. Tilikaudella valtionosuuksien osuus kunnan verorahoituksesta oli 54.6 % (v. 2018 56 %)

Toimintakulut

	1 000 €	Muutos %
Henkilöstökulut	7 685	2,9
Asiakaspalvelujen ostot	14 034	1,7
Muiden palvelujen ostot	2 517	0,2
Aineet, tarvikk. ja tavarat	1 719	2,9
Avustukset	233	-4,9
Muut toimintakulut	363	24,3
Rahoituskulut	56	-657

- Henkilöstökulut
- Muiden palvelujen ostot
- Avustukset
- Rahoituskulut
- Asiakaspalvelujen ostot
- Aineet, tarvikk. ja tavarat
- Muut toimintakulut

Toimintakulut menoerittäin ja muutos v. 2018 tilinpäätökseen (1 000 €)

Toimintakulujen kokonaismäärä oli tilikaudella 2019 yhteensä 26,55 miljoonaa euroa, missä kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 586.154 euroa, 2,3 %.

Henkilöstökulut toteutuivat 3,4 % edellisvuotta suurempana johtuen pääosin työehtosopimuksen mukaisista järjestelyerästä (1.1.) ja yleiskorotuksesta (1.4.).

Asiakaspalvelujen ostoihin sisältyy Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystyöntekijöille maksettu palvelusopimuksen mukainen korotus.

Toimintakate

Toimintatuottojen ja toimintakulujen erotuksena laskettava toimintakate ilmoittaa paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Kunnissa toimintakate on negatiivinen, sillä kuntien palvelutuotanto perustuu pääosin verotuloihin ja valtionosuuksiin. Vuoden 2019 toimintakate oli -23,562 milj. euroa. Toimintakate kasvoi (heikkeni) 568.872 euroa (2,5 %) edellisestä vuodesta.

Vuosikate

Vuosikate (rahoitustulos) kertoo riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan investoinneista aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot. Tilikaudella 2019 vuosikatetta syntyi 934.041 euroa, mikä ei riittänyt kattamaan normaaleja suunnitelman mukaisia poistoja 1.268.353 euroa.

Tilikauden tulos

Vuoden 2019 tilikauden tulos on -334.312 euroa alijäämäinen, joka on tilikaudelle laadittuun talousarvioon nähden 234.322 euroa heikompi.

Tilikauden arvioitua huonompi tulos johtui tulojen arvioitua heikommasta kertymästä. Budjettiin merkityistä tuotoista jäi toteutumatta 77.000 € osinkotuottoja ja verotulot toteutuivat 356.649 € alle budjetoidun. Myös toimintatuottojen kokonaiskertymä jäi n. 250 000 € alle arvioidun. Toisaalta valtionosuudet toteutuivat n. 360 000 euroa paremmin, mikä kompensoi budjetoidusta vajaaksi jääneitä tuottoja. Toimintakulut sitä vastoin toteutuivat lähes budjetoidusti ylittyen ainoastaan 13.545 euroa.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT (1000 €)

	2019	2018
Toimintatuotot	2 990	2 973
Valmistus omaan käyttöön	0	0
Toimintamenot	-26 552	-25 966
Toimintakate	-23 562	-22 993
Verotulot	11 113	10 776
Valtionosuudet	13 381	13 497
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	26	30
Muut rahoitustuotot	31	136
Korkokulut	-56	8
Muut rahoituskulut	0	2
Vuosikate	934	1 456
Poistot ja arvonalentumiset	-1 268	-1 217
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	-334	239
Poistoeron lisäys(-), vähennys(+)	0	0
Suunnitelman ylittävät poistot		
Varausten lisäys(-), vähennys(+)		
Rahastojen lisäys(-), vähennys(+)		
Tilikauden yli-/alijäämä	-334	239
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Toimintatuotot/Toimintamenot, %	-11	-11
Vuosikate/Poistot, %	74	120
Vuosikate, euro/asukas	263,0	407,5
Asukasmäärä 31.12.	3551	3573

3.4.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelmassa esitetään kaikki kunnan rahaliikenne ja tarkastellaan sitä, lisääntyvätkö vai vähenevätkö kunnan rahavarat tilikauden aikana. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen sekä tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä, että rahoitustoiminnan (anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden) muutosten nettomäärä.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Rahoituslaskelma lähtee liikkeelle vuosikatteesta. Vuosikate osoittaa sen, kuinka paljon käyttötaloudesta jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Kun vuosikatteesta vähennetään tulo-rahoituksen korjauserät saadaan toiminnan rahavirta 939.641 euroa, joka kuvaa kuinka paljon varsinaisesta toiminnasta on kertynyt rahavaroja tilikauden aikana.

Investointien rahavirta kuvaa investointeihin kohdistuvien tulojen ja menojen vaikutusta rahavaroihin. Tilikauden investointimenot olivat 2,8 milj. euroa. Kun siitä vähennetään investointeihin saadut rahoitusosuudet ja käyttöomaisuuden myyntitulot jää nettoinvestointien määräksi 2.696.224 euroa.

Vuoden 2019 toiminnan rahavirran ja nettoinvestointien erotus (toiminnan ja investointien nettokassavirta) oli 1.756.583 euroa negatiivinen.

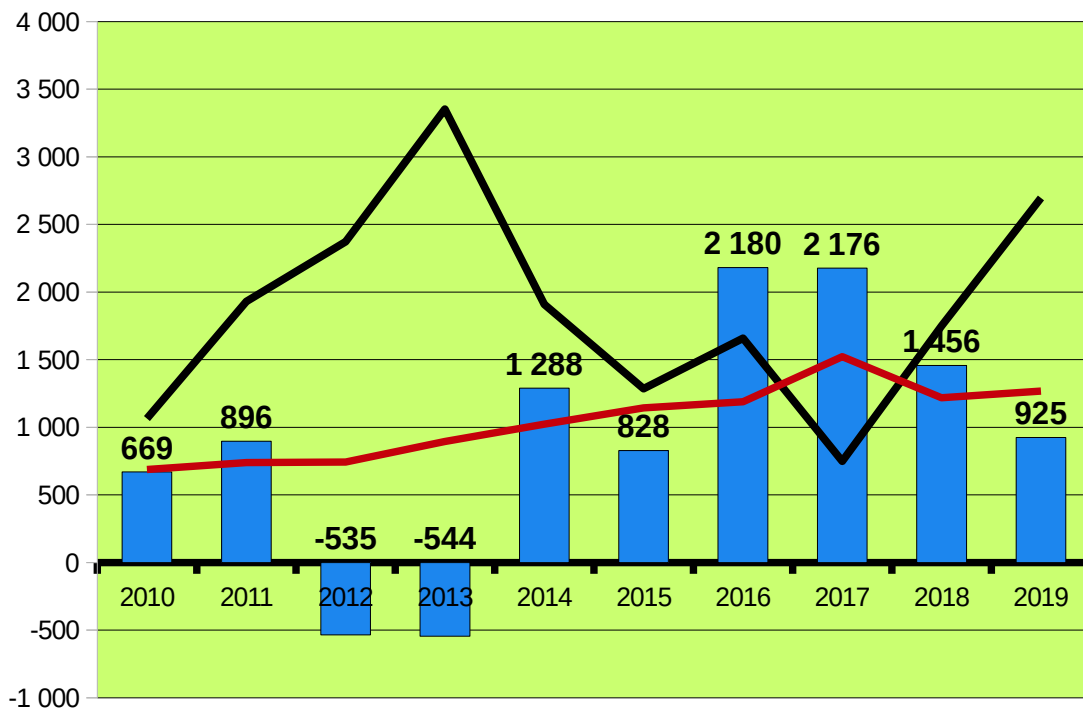
Rahoituksen rahavirta

Antolainojen nettomäärä väheni 31.047 euroa ja kunnan oma lainakanta kavoï 1,222 milj euroa. Toimeksiantojen varat ja saamisten muutos ja korottomat velat kasvoivat yhteensä 464.100 euroa. Näin rahoituksen nettorahavirta oli vuonna 2019 yhteensä 1.703.425 euroa.

Rahavarojen muutos

Rahoituslaskelman varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirran ja rahoitustoiminnan nettorahavirran erotus osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella. Vuonna 2019 kassavarojen muutos oli -53.158,15 euroa.

Vuosikate (sin) / nettoinvestoinnit (musta) / poistot ja arvonalentumiset(pun) 1000 €

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

1000 euroa	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	934	1 456
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	6	-45
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 800	-1 868
Rahoitusosuudet investointimenoihin	84	28
Käyttöomaisuuden myyntituotot	19	91
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 757	-338
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	31	45
Antolainasaamisten lisäykset	-38	-38
Antolainasaamisten vähennykset	69	83
Lainakannan muutokset	1 222	-105
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	5 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-338	-5
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 560	-5 100
Oman pääoman muutokset	-14	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	464	432
Rahoituksen nettorahavirta	1 703	373
Rahavarojen muutos	-53	35
Rahavarat 31.12.	1 293	1 346
Rahavarat 1.1.	1 346	1 311
	-53	35

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran		
Kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-724	413
Investointien tulorahoitus, %	34	79
Lainanhoitokate	0,9	1,5
Kassan riittävyys, pv	16	18
Asukasmäärä	3 551	3 573

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta

Tunnusluvun avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneen tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä.

Lainanhoitokate

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittä vyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja.

Kassan riittävyys

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

3.5 Rahoitusasema ja sen muutokset**TASE JA SEN TUNNUSLUVUT**

VASTAAVAA	2 019	2 018	VASTATTAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT	26 029	24 638	OMA PÄÄOMA	16 995	17 343
Aineettomat hyödykkeet	581	443	Peruspääoma	14 048	14 048
Muut pitkävaikutteiset menot	581	443	Muut omat rahastot	691	691
Aineelliset hyödykkeet	19 071	17 952	Edellisten tilikausien yli-/alijää	2 590	2 365
Maa- ja vesialueet	2 572	2 570	Tilikauden yli-/alijäämä	-334	239
Rakennukset	10 243	9 320	VÄHEMMISTÖOSUDET	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 786	5 824	PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
Koneet ja kalusto	208	91	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMA	203	202
Muut aineelliset hyödykkeet	78	78	Lahjoitusrahastojen pääomat	198	197
Ennakkomaksut	0	0	Muut toimeksiantojen pääomat	5	5
ja keskeneräiset hankinnat	184	68	VIERAS PÄÄOMA	11 433	9 713
Sijoitukset	6 377	6 243	Pitkäaikainen	4 998	5 336
Osakkeet ja osuudet	4 232	4 066	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksil	4998	5336
Muut lainasaamiset	2 145	2 175	Lyhytaikainen	6 434	4 378
Muut saamiset	0	1	Lyhytaikaiset joukkovelkakirjal	2760	1200
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	198	197	Lainat muilta luotonantajilta	338	338
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	198	197	Saadut ennakot	32	19
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 403	2 424	Ostovelat	1577	909
Vaihto-omaisuus	0	0	Muut velat	819	1079
Saamiset	1 011	1 017	Siirtovelat	909	833
Lyhytaikaiset saamiset	1 011	1 017			
Myyntisaamiset	628	600			
Lainasaamiset	0	0			
Muut saamiset	383	417			
Siirtosaamiset	99	60			
Rahoitusarvopaperit	1 168	1 162			
Sijoitustalletukset	1 168	1 162			
Rahat ja pankkisaamiset	125	184			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	28 630	27 259	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	28 630	27 259

Taseen edellisten tilikausien yli-/alijäämä tilille kirjattiin vuonna 2019 maksettu Kuortaneen kunnan osuus 13.836,46 € Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystayhytymän alijäämän kattamiseksi, mistä johtuen taseen jatkuvuudessa on poikkeama. Kuntayhtymän alijäämä oli syntynyt ennen vuotta 2006, ja tuli nyt osakaskuntien maksettaksi.

Taseen tunnusluvut	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	59	64
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	65	36
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	2 256	2 604
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	635	729
Lainat, euro/asukas	2 280	1 924
Lainakanta 31.12., 1 000 euro	8 096	6 874
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	13 411	7 665
Lainat ja vuokravastuus €/as	3 777	2 145
Lainasaamiset 31.12., 1 000 euro	2 145	2 175
Asukasmäärä	3551	3573

Omavaraisuusaste

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Tähän tunnuslukuun ei vaikuta pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä, joten se on kuntien vertailussa omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Lainakanta

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Lainat ja vuokravastuut

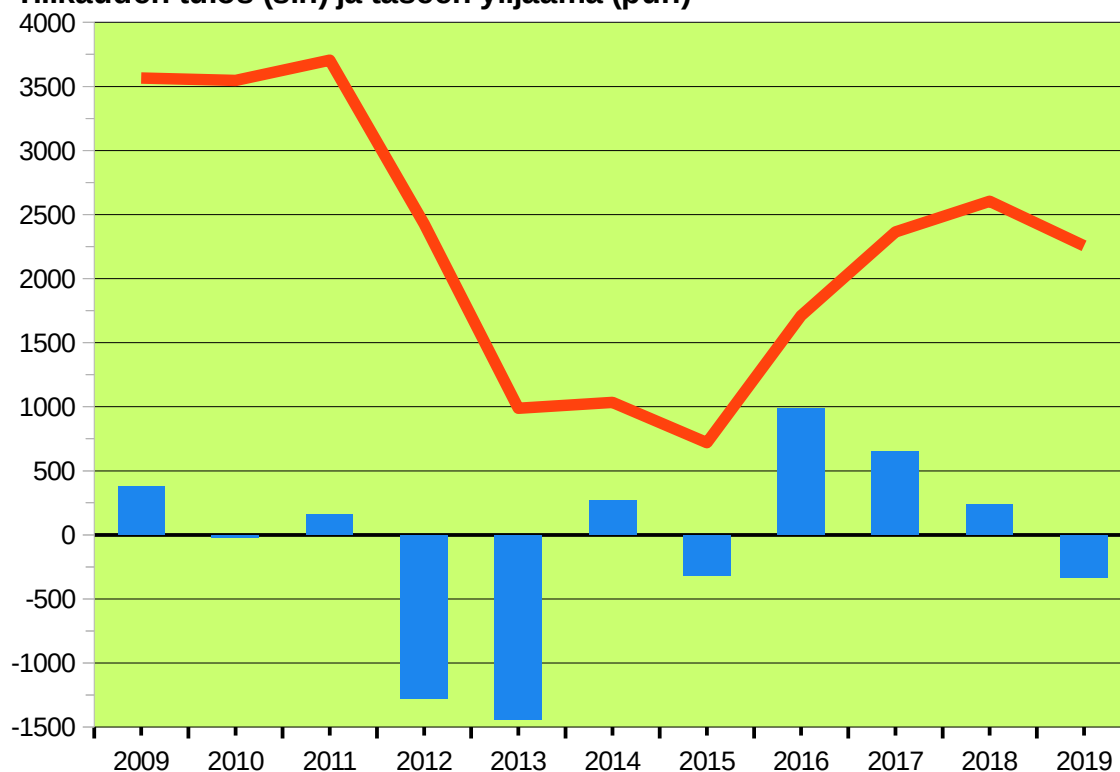
Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Vuokravastuissa ilmoitetaan vuokratut toimitilat, koneet ja laitteet sekä maa-alueet. Toimitilojen vuokravastuinaesitetään myös esimerkiksi tilapäisten ja siirrettävien rakennusten sekä edelleen vuokrattujen tilojen vuokravastuut. Jäljellä olevien vuokrien määrä ilmoitetaan vuokra-ajalta, jona vuokrasopimus ei ole peruutettavissa. Toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten vuokra-aikana pidetään siten irtisanomisaikaa.

Lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omista-mien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Tilikauden tulos (sin) ja taseen ylijäämä (pun)

3.6 Kunnan kokonaistulot ja menot

Tulot	1000 eur	Menot	1000 eur
Varsinainen toiminta		Varsinainen toiminta	
Toimintatuotot	2 990	Toimintamenot	26 552
Verotulot	11 113	Korkokulut	56
Valtionosuudet	13 381	Muut rahoituskulut	0
Korkotuotot	26	Satunnaiset kulut	0
Muut rahoitustuotot	31	Tulorahoituksen korjaukset	
Satunnaiset tuotot		+/- Pakollisten varausten muutos	
Tulorahoituksen korjaukset		Käyttöomaisuuden myyntitapojen muutokset	-6
käyttöomaisuuden myyntivoitot		Muut korjaukset	0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoiksi	84	Käyttöomaisuusinvestoinnit	2 800
Käyttöomaisuuden myyntituotot	19	Rahoitustoiminta	
Rahoitustoiminta		Antolainasaamisten lisäykset	38
Antolainasaamisten vähennykset	69	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	338
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1 560	Oman pääoman vähennykset	14
Oman pääoman lisäykset			
Kokonaistulot yhteensä	29 274	Kokonaismenot yhteensä	29 791
Kokonaistulot - Kokonaismenot =			-517
Rahavarojen muutos- muut maksuvalmiiden muutokset			-517

3.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous

3.7.1 Konsernirakenne

Kuortaneen kunnan konserniin kuuluu kaksi tytäryhteisöä ja viisi kuntayhtymää. Kunnalla on omistuksia myös kolmessa osakkuusyhteisössä, jotka on myös yhdistelty konsernitilinpäätökseen.

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty kpl	Ei yhdistelty kpl
Tytäryhteisöt	2	
Kiinteistö Oy Kuortaneen Vuokratalot		
Kiinteistö Oy Kuortaneen Koulumaja		
Kuntayhtymät	5	
Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystyöntekijäyhtymä		
E-P:n sairaanhoitopiiriin ky		
Eskoon sosiaalipalvelujen ky		
E-P:n Liitto ky		
Seinäjoen koulutus ky		
Osakkuusyhteisöt	3	
Kiinteistö Oy Kuortaneen Oivankulma		
Kiinteistö Oy Kuortaneen Jäähalli		
Kuortaneen Areena Oy		
Yhteensä	10	

3.7.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Kuortaneen kunnan konserniohjeet (Kvalt 12.11.2018 § 42) tulivat voimaan 1.1.2019. Molempien tytäryhtiöiden yhtiökokous on käsitellyt ja hyväksynyt ohjeen kokouksissaan syksyllä 2018.

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Asetettavista tavoitteista sovitaan yhteistyössä konsernijohtoon ja tytäryhteisöjen kesken. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin.

Tytäryhteisöjen tulee raportoida kunnanhallitukselle taloudestaan ja toiminnastaan ohjeen antaman aikataulun mukaisesti. Riskiarviointi toteutetaan kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti. Lisäksi tytäryhteisöjen tulee informoida konsernijohtoa viipymättä kaikista merkittävistä järjestelyistä tai muutoksista yhtiössä. Konserniohjeessa määritellään tarkemmin raportoitavat tiedot sekä aikataulu. Ohjeessa on määritelty myös ne asiat, joihin tytäryhteisöillä on velvollisuus hankkia kunnan kanta ennen omaa päätöksentekoaan.

3.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja arvio tulevasta kehityksestä

Kiinteistö Oy Kuortaneen Vuokratalot

Toiminta-ajatus

Koy Kuortaneen Vuokratalot on kunnan kokonaan omistama tytäryhtiö, joka tuottaa vuokra-asumispalveluja kunnan asukkaille. Rivitalot on rakennettu vuosina 1987 – 2001 ja asuntoja on yhteensä 115.

Tavoitteet vuodelle 2019

Tavoite: Huoneistoja pintaremontoidaan nykyvaatimusten tasolle kohde kerrallaan yhtiön päättämässä järjestyksessä. Tavoitteena 15 huoneistoa remontoitu v. 2019.

Toteutuma: Vuoden 2019 aikana toteutettiin keittiöremontit 14 huoneistoon.

Tavoite: Pitkätähntäimen suunnitelma (PTS) Vuokratalojen taloudellisen käyttöiän varmistamiseksi.

Toteutuma: Suunnitelmaa ei tehty vuoden 2019 kuluessa. Tietoja on kerätty sähköiseen järjestelmään tehdyistä kunnossapitotoimenpiteistä vuodesta 2018 alkaen.

Tavoite: Vuoden 2019 aikana selvitetään uuden vuokratalon rakentaminen.

Toteutuma: Ei toteutunut. Hallitus päätti toimitusjohtajan tekemään selvitykseen yhtiön taloudellisesta tilanteesta, kunnan asuntotilanteesta, kiinteistöjen kunnosta ja kunnostustarpeesta, ettei lisärakentamiselle ole tarvetta.

Arava- ja korkotukirahoitteiset huoneistot

Vuokrauskäytössä	Kpl	Pinta-ala
1h+kk tai tupak	16	35-40 m2
2h+kk tai keittiö	59	45-65 m2
3h+keittiö	18	68-80 m2
4h+keittiö	6	84 m2

Osakehuoneistot

Asunto Oy Kortespuiisto 2 h+keittiö (60 m2)

Asukasvalinnat

Vuokratalojen asuntojen käyttöaste on vuonna 2019 ollut 93,6 %.

Haettavana olleet arava-vuokra-asunnot v. 2019

	yht.	yksiöt	kaksiot	kolmiot	4 h+k
asunnot	25	2	15	6	2

Ara-vuokra-asunnon saaneet v. 2019

	yht.	1 hlö	2 hlöä	3 hlöä	4- hlöä
ruokakunnat	25	10	9	5	1

Kiinteistö Oy Kuortaneen Koulumaja

Toiminta-ajatus

Koy Kuortaneen Koulumaja on kunnan toinen 100 % omistama tytäryhtiö, joka tuottaa asumispalveluita pääsääntöisesti Kuortaneen lukiossa ja yläkoulun urheiluluokalla opiskeleville nuorille. Ensimmäiset soluasuntotyyppiset majoitusrakennukset rakennettiin vuonna 1987. Tällä hetkellä Koulumajalla on viisi majoitusrakennusta Urheilupuiston kampus-alueella ja kaksi oppilaskäyttöön hankittua rivitaloa Kortesmäen alueella. Yhteensä majoituspaikkoja on 174 opiskelijalle.

Syksyllä 2019 osa opiskeilijoista majoitettiin väliaikaisesti mm. Kiinteistö Oy Kuortaneen Vuokratalojen asuntoihin sekä urheilupuistosäätiön majoitustiloihin. Joulukuussa 2019 nämä oppilaat pääsivät muuttamaan uuteen kampusalueelle valmistuneeseen Koulumaja 5:een.

Tavoitteet vuodelle 2019

Tavoite: Uusi majoitusrakennus on valmis 31.12.2019 mennessä.

Toteutuma: Majoitusrakennus otettiin käyttöön 12.12.2019

Kuortaneen Areena Oy

Areena -yhtiön (Lentopallo areena ja Sport & Fun) taloudellinen kehitys on jatkunut suotuisana vuonna 2019 parantuen edelleen edellisestä vuodesta.

Kiinteistö Oy Kuortaneen Jäähalli

Yhtiön alijäämäinen tulos johtuu vuonna 2016 tehdyn peruskorjauksen seurauksena kasvaneista poistoista.

3.7.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kuortaneen kunnan konserniohjeet hyväksyttiin kunnanvaltuuston kokouksessa 12.11.2018 § 42
Molempien tytäryhtiöiden yhtiökokous on käsitellyt ja hyväksynyt ohjeen kokouksissaan tätä ennen syksyllä 2018. Uusi ohje tuli voimaan 1.1.2019.

Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kuntakonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kuntakonsernia ja kunnan muuta toimintaa voidaan entistä paremmin johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kuntakonsernin kokonaisuus huomioon ottaen.

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa konsernin toiminnan taloudellisuus ja tuloksellisuus sekä varmistaa, että konserniyhteisöille asetetut tavoitteet saavutetaan. Uusi konserniohje määrittelee raportoitavat tiedot ja aikataulun. Riskienhallinta toteutetaan kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti.

Kunnanhallitus on tehnyt ehdotuksensa edustajista tytär- ja osakkuusyhteisöjen hallitukseen valittavista jäsenistä ja antanut ohjeita valituille yhteisöjen edustajille ja he ovat antaneet tarvittaessa edelleen toimintaohjeita tytär- ja osakkuusyhtiöiden yhtiökokouksiin.

3.7.5 Konsernin taloutta koskevat laskelmat

KONSERNIN TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2019	2018
Toimintatuotot	31 490	31 144
Valmistus omaan käyttöön	0	0
Toimintamenot	-54 906	-53 821
Osuus osakkuusyht. voitosta/tappiosta	-13	-12
Toimintakate	-23 429	-22 690
Verotulot	11 113	10 776
Valtionosuudet	14 076	14 215
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	28	38
Muut rahoitustuotot	48	149
Korkokulut	-169	-95
Muut rahoituskulut	-25	-27
Vuosikate	1 642	2 366
Poistot ja arvonalentumiset	-2 159	-1 964
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	-517	402
Tilinpäätössiirrot	41	9
Vähemmistöosuudet	7	-1
Tilikauden yli-/alijäämä	-468	409
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	-57	-58
Vuosikate/Poistot, %	76	120
Vuosikate, euro/asukas	462	662
Asukasmäärä 31.12.	3551	3573

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 642	2 366
Satunnaiset erät	-26	-2
Tulorahoituksen korjauserät	18	-32
Toiminnan rahavirta	1 634	2 332
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-5 937	-3 292
Rahoitusosuudet investointimenoihin	205	32
Käyttöomaisuuden myyntituotot	66	93
Investointien rahavirta	-5 666	-3 167
Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä	-4 032	-835
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-38	-38
Antolainasaamisten vähennykset	72	87
Antolainauksen muutokset yhteensä	34	49
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 100	5 933
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-602	-428
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 914	-5 087
Lainakannan muutokset yhteensä	3 411	418
Oman pääoman muutokset	-12	-178
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-6	94
Vaihto-omaisuuden muutos	-27	-2
Saamisten muutos	-120	203
Korottomien velkojen muutos	1 406	212
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	1 253	507
Rahoituksen rahavirta	4 686	795
Rahavarojen muutos	654	-40
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	3 492	2 853
Rahavarat 1.1.	2 838	2 893
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä yht.5 v	-3156	503
Investointien tulorahoitus, %	29	74,7
Lananhoitokate	2,4	1,5
Kassan riittävyys	17	17

Konsernin rahoituslaskelman rahavarojen jatkuvuuden poikkeama johtuu Seinäjoen koulutuskuntayhtymän vuoden 2018 tilinpäätökseensä tekemästään -15.172,33 € korjauksesta sen jälkeen kun kunnan konsernitilinpäätös oli tehty.

KONSERNIN TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2 019	2 018	VASTATTAVAA	2 019	2 018
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet	787	590	OMA PÄÄOMA	17 531	18 026
Aineettomat oikeudet	226	147	Peruspääoma	14 048	14 048
Konserniliikearvo			Osuus kuntayhtymien oman pääoman lis.		
Muut pitkävaikutteiset menot	561	443	Liittymismaksurahasto		
Ennakkomaksut			Arvonkorotusrahasto	108	108
Aineelliset hyödykkeet	32 621	29 987	Muut omat rahastot	407	388
Maa ja vesialueet	2 840	2 837	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 436	3 092
Rakennukset	22 117	19 433	Tilikauden yli-/alijäämä	-468	392
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 031	6 100			
Koneet ja kalusto	920	810	VÄHEMMISTÖOSUUDET	65	96
Muut aineelliset hyödykkeet	321	296			
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	392	511	POISTOERO, VAPAEHT. VARAUKSET	53	0
Sijoitukset	3 078	2 781	Poistoero	53	0
Osakkuusyhteisöosuudet	681	528	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Osakkeet ja osuudet	854	700			
Muut lainasaamiset	1 542	1 549	PAKOLLISET VARAUKSET	321	343
Muut saamiset	1	4	Eläkevaraukset	0	0
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	36 487	33 359	Muut pakolliset varaukset	321	343
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	285	233			
VAIHTUVAT VASTAAVAT			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	452	407
Vaihto-omaisuus	247	220			
Saamiset			VIERAS PÄÄOMA	25 154	20 655
Pitkäaikaiset saamiset	44	78	Pitkäaikainen	14 202	13 035
Lyhytaikaiset saamiset	2 968	2 783	Lyhytaikainen	10 952	7 618
Rahoitusarvopaperit	1 362	1 350			
Rahat ja pankkisaamiset	2 131	1 503			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	43 523	39 527	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	43 523	39 527

Konsernitaseen oman pääoman erissä oleva edellisten tilikausien yli-/alijäämän alkusaldona oleva vertailutieto poikkeaa noin 48.000 euroa edellisen vuoden taseeseen verrattuna. Tarkempi erittely esitetään liitetiedoissa.

TASEEN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	40,0	45,6
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	44	37
Kertynyt ali-/ylijäämä, 1000 €	2 968	3 481
Kertynyt ali-/ylijäämä, € /asukas	836	878
Konsernin lainat, € /asukas	5 243	4 352
Konsernin lainakanta 31.12. 1 000 €	18 619	15 549
Lainat ja vuorkavastuut 31.12. 1 000 €	21 325	19 535
Lainat ja vuorkavastuut, €/as	6 005	5 467
Konsernin lainasaamiset 31.12. 1 000 €	1 542	1 549
Kunnan asukasmäärä	3 551	3 573

3.8 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kunnanhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä. Tämän mukaisesti kunnanhallitus kuntalain 115 §:n tarkoituksessa esittää seuraavaa:

Tilikauden tulos vuodelta 2019 on -334 312,15 euroa alijäämäinen. Tilikauden 2019 alijäämäinen tulos kirjataan alijäämänä tilikauden ylijäämä / alijäämätilille. Vuoden 2019 alijäämäkirjauksen jälkeen kumulatiivinen ylijäämä on 2 255 861,90 euroa.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Alkuperäiseen talousarvioon nähden vuoden 2019 verotulokertymä jäi n. 350.000 euroa arvioitua heikommaksi mutta vastaavasti valtionosuudet toteutuivat 360.000 euroa paremmin. Toimintakulut toteutuivat lähes talousarvion mukaan kun taas toimintatuotoissa jäätiin n. 250.000 euroa. Näin ollen kertomusvuoden tulos muodostui n. 234.000 euroa heikommaksi verrattuna vuoden 2019 alkuperäiseen talousarvioon.

4.1 Käyttötalouden toteutumisvertailu

4.1.1 KUNNANHALLITUS

Vuoden 2019 aikana kunnanhallitus kokoontui 25 kertaa ja käsitteli 241 asiaa.

Talous euroa (ulkoiset)	Alkuperäinen TA	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintamenot	-15 537 930	-57 000	-15 594 930	-15 594 101	-829
Toimintatuotot	904 300	-156 000	748 300	738 430	9 870
Netto	-14 633 630	-213 000	-14 846 630	-14 855 671	9 041
Poistot	-170 700		-170 700	-157 523	-13 177
Sisäiset erät	-454 800		-454 800	-502 062	47 262

TULOSALUEET

Yleishallinto
Elinkeinopalvelut
Perusturvatoimi

Yleishallinto

Talous euroa (ulkoiset)	Alkuperäinen TA	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintamenot	-1 232 340	175 000	-1 057 340	-1 054 886	-2 454
Toimintatuotot	329 300	-126 000	203 300	198 343	4 957
Netto	-903 040	49 000	-854 040	-856 544	2 504
Poistot	-14 600		-14 600	-14 099	-501
Sisäiset erät	-56 400		-56 400	-39 575	-16 825

Toiminta-ajatus

Hallinto-osaston tehtävänä on avustaa kunnanvaltuustoa, kunnanhallitusta ja keskusvaalilautakuntaa sekä elinkeinojohtajan toimialaa näiden asioiden valmistelussa ja toimeenpanossa ja luoda edellytykset ylimmän johdon tulokselliselle työskentelylle.

Hallinto-osasto vastaa asuntojen vuokraukseen liittyvistä asioista, asuntotonttien markkinoinnista ja myynnistä sekä kunnan yleisestä tiedottamisesta. Lisäksi hallinto-osasto ohjaa kunnan sisäistä ja ulkoista viestintää sekä markkinointia. Perusviestinnästä vastaa viestintäkoordinaattori. Viestintää kehitetään eri vastuualueiden toimijoista koostuvan viestintätyöryhmän kanssa. Kriisiviestinnästä päävastuu on kunnanjohtajalla.

Osasto vastaa kunnan toiminnassa tarvittavan tiedon pysyvistä säilyttämisestä ja tietojärjestelmien toiminnasta sekä huolehtii EU:n tietosuojaa-asetuksen mukaisten tietoturva-vaatimusten edellyttämistä toimista.

Hallinto-osasto valmistelee talousarvion ja taloussuunnitelman, hoitaa kirjanpidon sekä laatii tilinpäätöksen.

Taloushallinnon tehtävänä on tuottaa hallintokunnille talouden ohjaukseen tarvittavia talouslukuja kirjanpitoaineistosta talousarvion toteutumisen, tuloslaskelman, taseen ja rahoituslaskelman muodossa. Osasto hoitaa maksuliikennettä ja vastaa kunnan palkanlaskennasta.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Sekä sisäisten että ulkoisten palvelujen tuottamisessa kiinnitetään edelleen huomiota joustavuuden parantamiseen henkilöstöressurssien puitteissa.

Kuortaneen elinkeinotoiminta on vireää ja yrityksillä on kasvusuunnitelmia, joiden onnistumista hyvä vuokra-asuntotarjonta on osaltaan mahdollistamassa. Myös Kuortaneen Urheiluopistolla on useita kehittämiskohteita joiden vaikutukset heijastuvat Kuortaneella opiskelevien lukiolaisten määrään.

Uuden kuntalain yhtenä tavoitteena on ollut kuntakonsernin ja kunnan toiminnan ohjaus kokonaisuutena riippumatta tehtävien organisoitavasta (esim. oma toiminta, konserniyhtiöt, liikelaitokset, kunnan yhteistoiminta). Lain mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus ja että tytäryhteisöillä tulee olla omistajansa asettama strateginen tavoite. Uudessa kuntastrategiassa määritellään tytäryhtiöiden pitkän aikavälin tavoitteet.

Kuntalaisten liikuntaharrastusten tukemista on jatkettu siten, että Kuortaneen Urheiluopiston käyntihinta asiakkaalle on 1 €.

Tavoitteet vuodelle 2019

Arkistoinnin kehittäminen

Mittari: Arkistonmuodostussuunnitelma (AMS) ja asiakirjahallinnon toimintaohjeet valmisteltu.

Tavoitetaso: Vanha arkisto päätetty ja uuden AMS:n mukainen arkisto käytössä ja tiedonohjaussuunnitelman (TOS) valmistelu käynnistetty.

Toteutuma: Uuden arkiston käyttöönotto siirrettiin yhdellä vuodella odottamaan TOS:n valmistumista ja uuden asiakirjahallinnon ohjelman käyttöönottoa.

Viestinnän kehittäminen

Mittari: Viestintä- ja markkinointisuunnitelman toteuttaminen, viestinnän tehostaminen, markkinointikampanjoiden toteutus, messu- ja markkinatapahtumiin osallistuminen, julkaisutoiminta, viestintätyöryhmän toiminta, kävijä- ja vaikuttavuusseurannat viestintäkanavissa.

Tavoitetaso: Viestinnän tehostaminen jokaisella vastuualueella, positiivisen imagon nostaminen, isomman markkinointikampanjan käynnistäminen, tapahtumien markkinointi ja järjestelyihin osallistuminen niissä, joissa kunta mukana, Nokiposti-lehden julkaisu neljä kertaa vuodessa, Pytinki-messuille ja kuhina-viikolle osallistuminen, kävijämäärien lisääminen viestintä- ja markkinointikanavissa.

Toteutuma: Viestintää on saatu vahvistettu, joka näkyy etenkin kävijämäärien kasvuna viestintä- ja markkinointikanavissa. Nokiposti julkaistu kolme kertaa. Osallistuttu keväällä Seinäjoen Pytinki-messuille. Isompi markkinointikampanja "Kuortane 2.0" käynnistetty.

Elinkeinopalvelut

Talous euroa (ulkoiset)	Alkuperäinen TA	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintamenot	-275 030	30 000	-245 030	-246 258	1 228
Toimintatuotot	278 000	-30 000	248 000	244 640	3 360
Netto	2 970	0	2 970	-1 619	4 589
Poistot	-155 900		-155 900	-143 195	-12 705
Sisäiset erät	-78 700		-78 700	-116 101	37 401

Toiminta-ajatus

Elinkeinopalveluiden toiminta-ajatuksena on palvella kunnan yrityselämää monipuolisesti ja joustavasti erilaisten kehittämispalveluiden tuottamisen ja tiedonvälityksen avulla. Toiminnassa hyödynnetään tehokkaasti myös yhteistyöverkostoja.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Elinkeinopalveluiden painopisteitä ovat kuntastrategiaan nojautuen kunnan yrityselämän toimintaedellytysten kehittäminen ja hanketoiminnan aktivointi. Kunta toimii aktiivisesti alueellisissa elinkeinotoiminnan yhteistyöverkostoissa. Kunta ohjaa aloittavia yrittäjiä ja toimii aktiivisesti yrityskentässä tiedonvälittäjänä ja neuvonantajana. Kunta toimii aktiivisessa vuorovaikutuksessa yrittäjien paikallisyhdistyksen kanssa.

Hanketoiminnassa panostetaan kunnan alueelle kohdistuviin yritysten ja julkisiin kehittämishankkeisiin erityisesti Leader-toimintaryhmän kautta. Kunnan omaa hanketoimintaa valmistellaan tarvittaessa.

Tavoitteet vuodelle 2019

Hanketoiminta

Mittari: Hanketoimintaan osallistuvien yritysten määrä, hankeaktivointia yrityksille, budjetin seuranta

Tavoitetaso: Viisi yritystä kehittämishankkeissa, viisi uutta yritysten investointi- tai kehittämistukihakemusta, hankebudjetin toteutuminen max. 100%

Toteutuma: Kehittämishankkeissa 4 yritystä, tiedossa olevia investointitukihakemuksia 4

Keskustajaaman kehittämisen visiointi- ja suunnitteluhanke

Mittari: Yritysten ja muiden toimijoiden kanssa yhteistyössä valmisteltu suunnitelma Leader-rahoituksella.

Tavoitetaso: Kunnanhallituksen hyväksymä suunnitelma valmis

Toteutuma: Hankesuunnitelma vireillä ja hyväksytty kunnanhallituksessa.

Yritystilat ja -tontit

Mittari: Tilojen käyttöaste, tonttikauppojen määrä, toimitilojen hallinnoinnin yhtiöittäminen

Tavoitetaso: käyttöaste 95 %, yksi yritystonttikauppa, kunnan yritystilojen yhtiöittäminen toteutettu

Toteutuma: Käyttöaste noin 95%, kunnan yritystilojen yhtiöittäminen toteutettiin vuodenvaihteessa, yritystonttien osalta kauppoja ei syntynyt, haasteena Sampolan uuden kaavan viivästyminen, tontteja on ollut tarjolla Haaviston asemakaava-alueella.

Yrityspalvelut

Mittari: Palvelukontaktit, nuorten yritysten kontaktointi- ja yhteistyötilaisuudet, yrityksille järjestetyt koulutus- ym tilaisuudet ja niihin osallistuneiden määrä, palvelusetelien määrä, nuorten kesätyötuki yrityksille

Tavoitetaso: 50 eri yrityskontaktia, 4 tilaisuutta nuorille yrityksille, joissa yhteensä 40 osallistujaa. 4-6

kaikille yrityksille suunnattua tilaisuutta/luentoa, joissa 60 osallistujaa, 5 palveluseteliä aloittaville yrittäjille, nuoren kesätyöntekijän tuki (200€) 10:lle yritykselle 30:sta nuoresta.

Toteutuma: 74 yrityskontaktia, 2 palveluseteliä aloittaville yrittäjille, nuoren kesätyöntekijän tuki 5 yritykselle 12 nuoresta, lisäksi yksi 4H yritystuki, järjestetty 3 koulutusta mm. matkailusta, sukupolvenvaihdoksista, sosiaalisesta mediasta. Lisäksi järjestetty 2 koulutusta verkkokaupasta ja hakukoneoptimoinnista jotka jäivät toteutumatta vähäisen kiinnostuksen takia. Järjestettiin valtuustot koolle-tilaisuus ja oltu aktiivisesti mukana kerran kuukaudessa järjestetyillä Kuortaneen yrittäjien aamupalalla.

Sosiaali- ja perusturvapalvelut

	AlkuperäinenTA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	297 000		297 000	295 448	1 552
Toimintamenot	-14 030 560	-262 000	-14 292 560	-14 292 957	397
Netto	-13 733 560	-262 000	-13 995 560	-13 997 509	1 949
Sumupoistot	-200		-200	-229	29
Sisäiset erät	-319 700		-319 700	-346 387	26 687

Toiminta-ajatus

Kuortane on viihtyisä ja turvallinen kaikkien asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia aktiivisesti edistävä kunta.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä huolehditaan yhteistyössä kunnan eri toimialojen sekä alueellisten toimijoiden kanssa. Sosiaali- ja terveystalouden kehittämistä jatketaan Kuusiolinna Terveys Oy:n sekä Kuusioikuntien sosiaali- ja terveystalouden kanssa, jossa sopimusten mukaan keskeisessä roolissa on mm. kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen laadukkaiden palvelujen turvaamiseksi.

Osa vanhuspalveluista on tuotettu väistötiloissa Ähtärin sairaalan tiloissa, koska Kuismankartanon vanhaikodissa todettiin marraskuussa 2016 sisäilmaongelmia eikä Kuortaneella ollut tarvittavia väistötiloja. Kunnan tavoitteena on, että kaikki asumispalvelua tarvitsevat kuntalaiset voivat asua kotikunnassaan.

Tavoitteet vuodelle 2019

Sosiaali- ja terveystalouden palvelut

Mittari: Toteutuma

Tavoitetaso: Sosiaali- ja terveystalouden taso ja saatavuus sopimusten mukaisesti.

Toteutuma: Lääkäripalvelut eivät toteutuneet sopimuksen mukaisina.

Tehostettu asumispalvelu

Mittari: Kuortaneen vanhusten tarvetta vastaava määrä asukaspaikkoja Kuortaneella

Tavoitetaso: 30 asukaspaikkaa välivuokrausmallilla.

Toteutuma: Kuismankartanon tehostetun asumispalvelun yksikkö valmistui joulukuun alkupäivinä. Asukkaat muuttivat uusiin tiloihin 17.12.2019

SIVISTYSPALVELUT

4.1.2 SIVISTYSLAUTAKUNTA

	AlkuperäinenTA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	695 100	-36 000	659 100	647 689	11 411
Toimintamenot	-6 983 010	261 000	-6 722 010	-6 734 136	12 126
Netto	-6 287 910	225 000	-6 062 910	-6 086 447	23 537
Sumupoistot	-32 300		-32 300	-32 352	52
Sisäiset erät	-1 816 300		-1 816 300	-1 894 541	78 241

Sivistyslautakunta kokoontui vuoden 2019 aikana 12 kertaa ja käsiteltäviä asiakohtia oli 105.

TULOSALUEET

Sivistyshallinto
Peruskoulutuspalvelut
Lukio- ja ammattikoulutuspalvelut
Vapaa-aikapalvelut
Varhaiskasvatuspalvelut

Sivistyshallinto

	AlkuperäinenTA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 200		1 200	3 509	-2 309
Toimintamenot	-176 090	0	-176 090	-177 464	1 374
Netto	-174 890	0	-174 890	-173 956	-934
Sumupoistot				-398	398
Sisäiset erät	-11 000		-11 000	-7 683	-3 317

Toiminta-ajatus

Sivistyslautakunnan päätöksiin, sivistysjohtaja-rehtorin ja vapaa-aikavastaavan viranhaltijapäätöksiin sekä osastosihteerin työsuorituksiin johdetaan ja kehitetään tulosalueitten toimintaa yhteistyössä tulosalueiden esimiesten kanssa.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Kuortane tarjoaa kuntalaisilleen turvallisen, henkistä kasvua ja oppimista kannustavan sekä fyysistä kuntoa ylläpitävän toimintaympäristön. Kuntalaisten koulutustarpeisiin vastataan huolehtimalla laadukkaasta ja monipuolisesta koulutustarjonnasta varhaiskasvatuksesta lukiokoulutukseen. Kuortane tarjoaa asukkailleen tasokkaat kirjasto-, kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut.

Tavoitteet vuodelle 2019

Talousarvion toteutumisen seuranta tulosalueiden esimiesten kanssa yhteistyössä.

Mittari: Talousarviossa pysyminen ja nopea reagointi poikkeamiin.

Tavoitetaso: Sivistyslautakunta pysyy asettamissaan tavoitteissa.

Toteutuma: Kokonaisuudessaan talousarvio on toteutunut 96,8% (tilikauden tulos).

Tiedottamisen tehostaminen.

Mittari: Ajantasainen tapahtumakalenteri kunnan verkkosivuilla ja monipuolinen tiedottamiskanavien käyttö kohderyhmä huomioiden.

Tavoitetaso: Tieto sivistyslautakunnan eri tulosalueiden palveluista, toiminnasta ja päätöksistä tavoittaa kohderyhmänsä.

Toteutuma: Tiedottamista on edelleen kehitetty.

Peruskoulupalvelut

	AlkuperäinenTA	Ta-muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeus
Toimintatuotot	338 500		338 500	325 998	12 502
Toimintamenot	-3 027 710	-26 000	-3 053 710	-3 054 628	918
Netto	-2 689 210		-2 689 210	-2 728 630	39 420
Sumupoistot	-8 000		-8 000	-7 997	-3
Sisäiset erät	-961 400		-961 400	-963 754	2 354

Toiminta-ajatus

Perusopetuksessa oppilaille tarjotaan yksilölliset tarpeet huomioiva kasvatus ja opetus. Pidetään huolta oppilaiden yhteisöllisyydestä ja turvallisuudentunteesta.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Tarkoituksenmukainen ja kustannustehokas kouluverkko, joka mahdollistaa laadukkaan opetus- ja kasvatustyön. Hyvien perustietojen ja taitojen oppimisen ohella pidetään tärkeänä liikunnan merkitystä ja monipuolista tarjontaa.

Päätöksenteossa ja rekrytoinnissa huomioidaan kouluverkkosuunnitelma, jonka mukaan opetustoiminta päättyy Leppälän koululla 31.7.2021.

Keskustaan on suunnitteilla uusi yksisarjainen alakoulu, joka alustavan suunnitelman mukaan aloittaa toimintansa elokuussa 2021. Koulun henkilöstöä koulutetaan uuden koulurakennuksen mahdollistamaan uudenlaiseen pedagogiikkaan.

Toimitaan yhteistyössä maakunnan muiden kuntien kanssa uuden opetussuunnitelman toteuttamisessa sekä henkilöstön täydennyskoulutuksessa. Perusopetuksen osaamista vahvistetaan erilaisten hankkeiden avulla.

Tavoitteet vuodelle 2019

Tarkoituksenmukainen ja kustannustehokas kouluverkko, jolla turvataan riittävät resurssit sekä tarkoituksenmukaiset opetustilat ja oppimisympäristö.

Mittari: Oppilaskohtaiset kustannukset.

Tavoitetaso: Perusopetuksen oppilaskohtaiset kustannukset eivät kasva.

(Toteutuma:) Perusopetuksen oppilaskohtaisen kustannukset ovat kasvaneet koska oppilasmäärä on laskenut mutta kouluverkkoa/palveluja ei ole supistettu.

Yhteiskoulun liikuntapainotteisen luokan toiminnan vakiinnuttaminen kehittämällä koulun toimintaa yhteistyössä lajiliittojen ja lukion kanssa. Varmistetaan opiskelijoille turvalliset asuinolosuhteet yhteistyössä Koulumajat Kioy:n kanssa.

Mittari: Liikuntapainotteisen luokan toteutuminen lukuvuosittain.

Tavoitetaso: Kuortaneen lukion yhteydessä toimivat valmennusryhmät ja yhteiskoululle luotu urheilupainotteisen luokan muodostama kokonaisuus houkuttelevat joka vuosi 1-2 opetusryhmän verran oppilaita ympäri Suomea.

(Toteutuma:) Kuortaneen yhteiskoulun urheilupainotteisen luokan oppilasmäärä oli 31.12.2019 18.

Valmistaudutaan uuden alakoulun rakentamiseen kouluttamalla opettajia suunnitelmallisesti uuteen pedagogiikkaan, jonka uudet tilat mahdollistavat.

Mittari: Koulutusten ja kouluvierailujen toteutuminen

Tavoitetaso: Kouluttautuminen on käynnissä.

(Toteutuma:) Alvarin koulussa kouluttautuminen jatkuu. Koulutukseen ja saatu myös hankerahaa (tutorhanke).

Lukio- ja ammattikoulutuspalvelut

	AlkuperäinenTA	Ta-muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeus
Toimintatuotot	44 500	-21 000	23 500	23 938	-438
Toimintamenot	-1 437 920	92 000	-1 345 920	-1 367 204	21 284
Netto	-1 393 420	71 000	-1 322 420	-1 343 266	20 846
Sumupoistot	0		0	0	0
Sisäiset erät	-294 900		-294 900	-311 305	16 405

Toiminta-ajatus

Kuortaneen urheilulukion opetus on laadukasta ja monipuolista. Lukio-opiskelija voi valita ja rakentaa koulun laajasta kurssitarjonnasta itselleen oman ohjelman.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Oppilaalle tarjotaan yksilölliset tarpeet huomioiva opetus ja valmennus, joka mahdollistaa hyvät oppimistulokset sekä oman urheilu-uran päämäärätietoisien kehittämisen.

Toimitaan yhteistyössä maakunnan muiden kuntien kanssa uuden opetussuunnitelman toteuttamisessa sekä henkilöstön täydennyskoulutuksessa. Lukiokoulutuksen osaamista vahvistetaan erilaisten hankkeiden avulla.

Tavoitteet vuodelle 2019

Lukion vetovoimaisuutta lisätään järjestämällä toimivat asumispalvelut, hyvät harjoitusmahdollisuudet sekä osaavat valmentajat.

Mittari: Opiskelijamäärän kehitys.

Tavoitetaso: Opiskelijamäärä kasvaa suunnitelmallisesti tilojen kasvun myötä.

Toteutuma: Lukion opiskelijamäärä on pysynyt edellisen vuoden tasolla.

Resurssoinnin muuttaminen vastaamaan 1.8.2019 voimaantulevaa lukiolakia.

Mittari: Lukiolain toteutus

Tavoitetaso: Lain edellyttämä toimintatapojen muutos ja lisäresurssointi toteutuu (mm. erityisopetus ja opinto-ohjauksen vahvistaminen)

Toteutuma: Lukiolla toimii osa-aikainen erityisopettaja. Lukiotoiminnan kehittämiseen on saatu hankerahaa (Uusi lukio-hanke) jonka avulla voidaan edelleen tukea uuden lukiolain ja opetussuunnitelman toteuttamista.

Vapaa-aikapalvelut

	AlkuperäinenTA	Ta-muutokset	Ta muutosten jäl	Toteuma	Poikkeus
Toimintatuotot	107 200	-70 000	37 200	35 671	1 529
Toimintamenot	-664 530	120 000	-544 530	-534 713	-9 817
Netto	-557 330	50 000	-507 330	-499 042	-8 288
Sumupoistot	-24 300		-24 300	-23 958	-342
Sisäiset erät	-212 300		-212 300	-281 584	69 284

Toiminta-ajatus

Taataan kuntalaisille tasokkaat ja monipuoliset kirjasto- ja kulttuuripalvelut ja ollaan mukana maakunnan kirjastoyhteistyössä ja kokoelmien yhteiskäytössä. Kirjastopalvelut edistävät ja tukevat kuntalaisten henkistä ja fyysistä hyvinvointia.

Nuoriso- ja kulttuuripalveluilla tuetaan kaikenikäisten kuntalaisten henkistä ja fyysistä hyvinvointia. Nuorille järjestetään monipuolista toimintaa ja mahdollisuus osallistua paikallista ja alueellista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn. Nuoria kuullaan heitä koskevissa asioissa. Kulttuurin avulla tuetaan kuntalaisten viihtyvyyttä ja henkistä hyvinvointia. Monipuolisella kulttuuritoiminnalla lisätään kunnan vetovoimaisuutta.

Kunta tarjoaa asukkailleen mahdollisuuden itsensä kehittämiseen ja elinikäiseen oppimiseen. Kansalaisopistopalvelut järjestetään Lakeudenportin kansalaisopiston kautta, jota hallinnoi Alavuden kaupunki.

Liikuntapalveluilla tuetaan kaikenikäisten kuntalaisten *fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia*. Liikuntapalveluilla luodaan myös kunnan hyvää imagoa ja lisätään asumisviihtyvyyttä.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Kirjaston aineisto pidetään mahdollisimman laajana ja sitä täydennetään uutuuksilla sekä uusimmilla aineistoilla. Kirjastossa on käytössä myös nykyaikainen uusiutuva kirjastovälineistö. Kirjasto tehostaa tiedottamista, jotta käyttäjiksi saataisiin uusia käyttäjäryhmiä, etenkin nuoria.

Kirjaston aukioloajoista ja muusta tähän toimintaan liittyvistä seikoista saatavien kokemusten perusteella tehdään tarvittaessa ko. toimintaan liittyviä muutoksia.

Kehitetään yhteistyötä paikkakunnan toimijoiden kanssa. Järjestetään kaikenikäisille kuntalaisille tarkoitettuja kulttuuritapahtumia. Tuetaan kulttuuri- ja muiden harrasteryhmien ja kyläyhdistysten omaehtoista toimintaa sekä lisätään kansainvälistä toimintaa. Kuntalaisille tarjotaan kysynnän mukaan monipuolisia kansalaisopistopalveluita eri puolilla kuntaa.

Erytishuomio kohdistetaan tavallisen kuntalaisen liikunnan ja hyvinvoinnin edistämiseen ja kuntalaisille taataan monipuoliset liikuntamahdollisuudet.

Liikunta-, nuoriso ja kulttuuripalveluiden toimintaa monipuolistetaan ja vahvistetaan erilaisten hankkeiden avulla.

Tavoitteet vuodelle 2019

Kirjaston houkuttelevuuden mittaaminen kävijämäärän avulla.

Mittari: Vuoden 2019 kävijämäärä

Tavoitetaso: Kävijämäärä kasvaa edellisestä vuodesta.

Toteutuma: Kävijämäärät (+5,31 %) ja lainausmäärät (+2,62 %) ovat hieman nousseet.

Vuosittain järjestetään muiden tapahtumien lisäksi ainakin yksi merkittävä kulttuuritapahtuma yhteistyössä paikkakunnan toimijoiden kanssa.

Mittari: Tapahtuman toteutuminen.

Tavoitetaso: Tapahtuma toteutuu suunnitellulla tavalla.

Toteutuma: Tervaviikko järjestettiin eri toimijoiden yhteistyönä.

Nuorille suunnattujen palveluiden monipuolistuminen uusien nuorisotilojen kautta.

Mittari: Nuorisotilojen käyttöasteen lisääntyminen uusien tilojen myötä

Tavoitetaso: Nuorisotilat ovat käytössä vähintään viitenä päivänä viikossa.

Toteutuma: Syksystä 2019 alkaen nuorisotilat ovat olleet avoinna lapsille ja nuorille vähintään viitenä päivänä viikossa.

Ohjaamon toiminnan käynnistäminen yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Mittari: Päivystysvuorojen toteutuminen suunnitellulla tavalla

Tavoitetaso: päivystysvuorojen toteutuminen uudessa nuorisotilassa 1 x vk (4 h kerta)

Toteutuma: Syksyllä 2019 päivystysvuorot ovat vakiintuneet pidettäväksi yhden kerran viikossa kolme tuntia kerrallaan.

Asetetaan toimikunta laatimaan Kuortaneen liikuntastrategia

Mittari: Liikuntastrategian valmistuminen

Tavoitetaso: Sivustyslautakunta hyväksyy omalta osaltaan Kuortaneen kunnan liikuntastrategian 2019-2023

Toteutuma: Liikuntastrategian valmistuu kevään 2020 aikana.

Varhaiskasvatuspalvelut

	AlkuperäinenTA	Ta-muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeus
Toimintatuotot	203 700	55 000	258 700	258 574	126
Toimintamenot	-1 676 760	75 000	-1 601 760	-1 600 127	-1 633
Netto	-1 473 060	130 000	-1 343 060	-1 341 553	-1 507
Sumupoistot	0		0	0	0
Sisäiset erät	-336 700		-336 700	-330 215	-6 485

Toiminta-ajatus

Kuortaneen kunnan varhaiskasvatustoimintaa ohjaavat Opetushallituksen määräysasiakirja Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2017 sekä sen pohjalta linjattu Kuortaneen kunnan paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma eli vasu. Keskeisiä varhaiskasvatuksen arvoja paikallisessa vasussa ovat turvallisuus, kunnioitus ja yhteisöllisyys, jotka huomioidaan läpäisyperiaatteella kaikessa varhaiskasvatuksen toiminnassa. Keskiössä on lapsen kuulluksi tuleminen, monipuolinen kehittyminen ja oppiminen sekä hyvinvointi.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Varhaiskasvatuksen henkilöstö osallistuu maakunnalliseen täydennyskoulutukseen aktiivisesti ja säännöllisesti budjetoiduilla resursseilla. Koulutusten tavoitteena on mm. lisätä ja syventää henkilöstön osaamista uuden varhaiskasvatussuunnitelman toteuttamiseksi kuntien varhaiskasvatuspalveluissa.

Varhaiskasvatuslain muutoksesta johtuen päiväkodin uuden henkilöstön rekrytoinnissa huomioidaan uudet kelpoisuusvaatimukset. Lisäksi huomioidaan siirtymäsäännösten määräykset ja kannustetaan työntekijöitä

jatkokouluttautumaan irtisanomisten vähentämiseksi tai välttämiseksi. Uudet kelpoisuusvaatimukset tulevat voimaan 1.1.2030.

Tavoitteet vuodelle 2019

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan sopeuttaminen uudistuviin valtakunnallisiin APIP-toiminnan perusteisiin.

Mittari: Paikallisten toimintasuunnitelmien uudistaminen

Tavoitetaso: Toiminta on valtakunnallisen ohjeistusten mukaista

Toteuma: Ennakkotiedoista poiketen uutta ohjeistusta ei annettu.

Taloudelliset ja järkevät varhaiskasvatuspalvelut

Mittari: Kysyntä ja tarjonta kohtaavat (hoitopaikat)

Tavoitetaso: Varhaiskasvatuspalvelut sopeutuvat kysynnän muutoksiin

Toteuma: Yhden yksikön (Ruona) sulkemisesta johtuen tyhjäkäyntiä ei enää ole.

4.1.3 TEKNINEN LAUTAKUNTA

	AlkuperäinenTA	Ta-muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeus
Toimintatuotot	1 562 300	-14 000	1 548 300	1 548 149	151
Toimintamenot	-3 758 050	-272 000	-4 030 050	-4 029 436	-614
Netto	-2 195 750	-286 000	-2 481 750	-2 481 287	-463
Sumupoistot	-1 103 200		-1 103 200	-1 076 400	-26 800
Sisäiset erät	2 288 900		2 288 900	2 413 144	-124 244

Lautakunta on kokoontunut vuoden 2019 aikana 11 kertaa ja käsiteltyjä asioita on ollut 86 kpl.

TULOSALUEET

Kuntatekniikan hallinto

Tilapalvelut

Yhdyskuntatekniset palvelut

Vesihuoltolaito

Kuntatekniikan hallinto

	AlkuperäinenTA	Ta-muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeus
Toimintatuotot	33 600	-28 000	5 600	5 865	-265
Toimintamenot	-520 600	17 000	-503 600	-501 700	-1 900
Netto	-487 000	-11 000	-498 000	-495 835	-2 165
Sumupoistot	0		0	-398	398
Sisäiset erät	-48 000		-48 000	-25 090	-22 910

Toiminta-ajatus

Teknisen lautakunnan päätöksin, viranhaltijapäätöksin ja esimiestoiminnan kautta kehitetään ja johdetaan teknisen toimen tulosalueitten toimintaa. Toiminnan pyörittäminen edellyttää riittävää määrää, ammattitaitoista ja motivoitunutta henkilöstöä.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Kiinteistömassan kunnossapito ja ympäristön (puistot ja yleiset alueet) tilan parantaminen.

Kehittämiskohteena edelleen rakennuskiinteistöjen tehokas käyttö ja irtaantuminen vähemmän tarpeellisista rakennuksista.

Merkittävimmät vuoden 2019 rakennuttamistehtävät ovat olleet osallistuminen uuden Kuismankartanon rakennuttamiseen, lukion laajentaminen, uuden alakoulun rakentamisen suunnittelu, Alvarin koulun sisäilmaremontti, Rantatien poikkikatujen parantaminen, Malluusentien sillan uusiminen, Haavistontien

alkupään parantaminen, vesijohdon saneeraus välillä Kirkkotie - Kunnantalo, paineviemärin uusiminen välillä Kaarankajoen risteyskaivo - Haavistontie ja Vilmeikönrannan mökkialueen viemäröinnin rakentaminen.

Kunnatekniikan hallinnon toimintakulut ja -tuotot alittivat laaditun budjetin.

Tavoitteet vuodelle 2019

Suunniteltujen investointien toteuttaminen	
Mittari:	Laadukas ja edullinen toteutus
Tavoitetaso:	Investointien toteutuminen talousarvioaraamin mukaisesti
Toteutuma:	Investoinnit toteutuivat talousarvioaraaminen mukaisesti ja alittivat sen.

Tilapalvelut

	AlkuperäinenTA	Ta-muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeus
Toimintatuotot	747 000	-20 000	727 000	726 557	443
Toimintamenot	-2 405 790	-191 000	-2 596 790	-2 597 378	588
Netto	-1 658 790	-211 000	-1 869 790	-1 870 821	1 031
Sumupoistot	-627 800		-627 800	-629 651	1 851
Sisäiset erät	2 171 800		2 171 800	2 302 659	-130 859

Toiminta-ajatus

Kunnan omistamien kiinteistöjen (julkiset-,asunto-, teollisuusrakennukset, ym. rakennuskanta) pidetään kunnossa huomioiden terveellisuuden ja energiatalouden näkökohdat.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Kiinteistöjen perusparannus- ja kunnossapitotoimenpiteet edelleen ja ruokahuollon, siivoustoimen ja laitosiemistämisen kehittäminen kustannustehokkaaksi.

Rakentaminen

Merkittävimmät rakennuskohteet ovat olleet: lukion lisäluokkien, ilmastoinnin ja jakelukeitin parantaminen/lisärakentaminen; Alvarin koulun sisäilmaremontti; Ylijoen ja Ruonan alakoulujen kattojen pinnoittaminen ja Vuokratalojen yhteisen piharakennuksen parantaminen.

Ruoka- ja puhdistuspalvelut

Ulkoiset ateriamyynnit on eriytetty omaksi laskennalliseksi yksikökseen, josta esitetään tarkempi erittely kohdassa 7.2 Ateriapalvelu

Tavoitteet talousarviossa vuodelle 2019

Koulujen toimintaympäristön parantaminen ja kunnossapito	
Mittari:	Parannettavien tilojen neliömäärät m ²
Tavoitetaso:	Talousarvioesityksen mukaisesti
(Toteutuma:)	Alvarin kouluun on tehty sisäilmaremontti. Ruonan koululla on pinnoitettu vesikate. Ylijoen koululla on pinnoitettu vesikate ja uudistettu lämmitysjärjestelmä. Lukion laajennus ja ilmastoinnin parannus on tehty.

Yhdyskuntatekniset palvelut

	AlkuperäinenTA	Ta-muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeus
Toimintatuotot	31 000	6 000	37 000	37 391	-391
Toimintamenot	-380 150	-61 000	-441 150	-440 942	-208
Netto	-349 150	-55 000	-404 150	-403 551	-599
Sumupoistot	-349 900		-349 900	-324 362	-25 538
Sisäiset erät	147 000		147 000	119 703	27 297

Toiminta-ajatus

Tasokkaat yhdyskuntatekniset palvelut. Liikenne- ja yleisten alueiden sekä yksityisteiden kunnossapidosta huolehtiminen.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Katualueiden ja yksityisteiden kunnossapito kustannustehokkaasti. Katuvalaistuksessa siirrytään asteittain energiatehokkaaseen led- tekniikkaan.

Strategiat

Kaavoituksen etenemisen ja valtuuston päätösten mukaisesti rakennetaan tarvittava tiestö ja kunnallistekniikka. Kunnossapidetään kaavatieverkosto, kunnossapidetään yksityisteitä ja avustetaan yksityisteiden kunnossapitoa.

Maatalouskäyttöön soveltuvat reservimaat on vuokrattu ja metsätilat ylläpidetään suunnitelman mukaisesti. Metsien hoidosta on voimassa sopimus metsänhoitoyhdistyksen kanssa.

Rakentaminen

Vuoden 2019 aikana perusparannettiin Rantatien sivukadut ja Haavistontien alkupää.

Pitkäaikaista suunnitelmaa korvata olemassa olevaa valoverkosta elohopealampuista led-tekniikan piiriin on nyt saatu valmiiksi.

Kokonaan uusia katuvalaistuosuuksia rakennettiin Haavistontien alkupäähän ja Rantien sivukaduille tieremontin rakentamisen yhteydessä.

Kunta on Lakeuden Jätekeskus Oy:n osakkaana ja Lakeuden Etappi hoitaa jätekuljetuksen.

Tavoitteet vuodelle 2019

Liikenne katualueilla toimii turvallisesti

Mittari: Liikennevahinkojen korvausvaatimukset

Tavoitetaso: Ei yhtään korvausvaatimusta

Toteutuma: Ei ole sattunut korvattavia liikennevahinkoja.

Siirrytään katuvalaistuksen elohopealampuista led-lamppuihin

Mittari: Uusittujen vaihdettujen lamppujen lukumäärä

Tavoitetaso: 200 kpl

Toteutuma: Elohopealamput on korvattu kokonaisuudessaan led-lamppuihin

Yksityisteiden ja siltojen parantaminen

Mittari: Valmius

Tavoitetaso: Talousarvioesityksen mukaisesti

Toteutuma: Möykkymäentien perusparannus ja Malluusentien sillan uusiminen ovat valmiit. Heikkiläntien ja Kaatialantien siltojen suunnittelutyö siirtyy seuraavalle vuodelle.

Vesihuoltolaitos

	AlkuperäinenTA	Ta-muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeus
Toimintatuotot	750 700	28 000	778 700	778 336	364
Toimintamenot	-451 510	-37 000	-488 510	-489 415	905
Netto	299 190	-9 000	290 190	288 921	1 269
Sumupoistot	-125 500		-125 500	-121 991	-3 509
Sisäiset erät	18 100		18 100	15 873	2 227

Vesihuoltolaitos on eriytetty erilliseksi taseyksiköksi, josta esitetään eriytetty tilinpäätös kohdassa 7.

YMPÄRISTÖPALVELUT**4.1.4 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA**

	AlkuperäinenTA	Ta-muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeus
Toimintatuotot	78 700	-21 000	57 700	56 025	1 675
Toimintamenot	-259 300	65 000	-194 300	-194 163	-137
Netto	-180 600	44 000	-136 600	-138 138	1 538
Sumupoistot	-2 100		-2 100	-2 077	-23
Sisäiset erät	-17 800		-17 800	-16 540	-1 260

Ympäristölautakunta on pitänyt 8 kokousta ja tehnyt niissä 56 päätöstä.

TULOSALUEET

Ympäristöpalvelut

Toiminta-ajatus**Rakennusvalvonta;**

suorittaa mm. rakentamiseen, kaavoitukseen, maa-ainesten ottoon, korjausrakentamiseen, maanmittaustoimituksiin, investointitukiin ja jätevesien käsittelyyn liittyvää neuvonta-, lausunto- ja ohjaustyötä sekä huolehtii lupamenettelyn ja työmaa-aikaisen valvonnan avulla, että voimassaolevia lakeja ja määräyksiä noudatetaan. Rakennusvalvonta hoitaa vapaiden tonttien markkinoinnin ja päivityksen.

Ympäristönsuojelu;

huolehtii sen hoidettaviksi laissa tai sen nojalla säädetyistä tai määrätyistä tehtävistä, ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittämisestä, ympäristön tilan seurannasta sekä siihen liittyvistä selvityksistä ja tutkimuksista; osallistuu kunnassa tarvittavan ympäristönsuojelua koskevan ohjauksen ja neuvonnan järjestämiseen, antaa lausuntoja sekä tekee esityksiä ja aloitteita ympäristönsuojeluun liittyvistä asioista kunnan muille viranomaisille; huolehtii ympäristönsuojelua koskevasta tiedottamisesta, valistuksesta ja koulutuksesta kunnassa, edistää kunnan yhteistyötä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa ympäristönsuojeluasioissa sekä suorittaa muut sille johtosäännöllä määrätyt tehtävät. Vesistöjen hajakuormituksen vähentämiseen on kiinnitetty erityisesti huomiota.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Toteutetaan resurssien puitteissa Kuortaneenjärvi -hankkeissa linjattuja toimenpiteitä. Edesautetaan sisäistä kuormitusta vähentäviä toimenpiteitä. Jatketaan Kuortaneenjärven säännöstelyn kehittämishanketta yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa.

Toimintaa pyritään tehostamaan siten, että lisääntyneistä tehtävistä huolimatta pystytään ylläpitämään tyydyttävää tasoa palveluiden laadussa.

Vuonna 2019 päivitetään rakennusvalvonnan ohjelmisto KuntaNet 7-versioon sekä kuntien yhteinen koneluettavaa rakennetun ympäristön tietoa julkaiseva KuntaTietoPalvelu (KTP). Palvelu mm. tukee kiinteistöverotuksessa tarvittavien tietojen välittämistä kunnista verottajalle.

Vuonna 2018 on ollut käynnissä kolme asemakaavoitushanketta. Jos vireillä olevat kaavat viivästyvät, saatetaan ne loppuun 2019 aikana.

Yleiskaavoitusta jatketaan Kuortaneenjärven pohjoisosan kaavoituksella, tavoitteena saada kaavaehdotus käsiteltyä 2019 ja hyväksyttyä viimeistään vuonna 2020.

Selvityksiä puutarhakilän toteuttamismahdollisuuksista jatketaan

Tavoitteet vuodelle 2019

Ympäristönsuojelun valvonta

Mittari: Kunnan ympäristönsuojelun valvontaan kuuluvien laitosten ja toimintojen lakisääteisen valvonnan sekä luvituksen toteuttaminen joustavasti käyttäen vartan vasten räätälöityä valvontaohjelmistoa.

Tavoitetaso: 100 % valvontasuunnitelman vuotuinen toteuttaminen ja kunnan myöntämien ympäristölupien käsittelyaika 4 kk.

Toteutuma: Ympäristölupien käsittely ja valvonta toteutunut tavoitteen mukaisesti.

Asemakaavoitus

Mittari: Alvarin koulun asemakaavan muutos ja Sampolan alueen asemakaavan laajennus. Keskustien ja Kirkkotien tiealueiden (LYT) asemakaavan muutos. Asemakaavan muuttaminen kantatie 66:den varressa kevyenliikenteen väylän rakentamiseksi välillä Kortesmäki – lukio.

Tavoitetaso: Alvarin koulun ja Sampolan alueen kaavat hyväksytyt. Asemakaavaluonnokset nähtävillä.

Toteutuma: Alvarin koulun asemakaava hyväksytty. Sampolan asemakaavaluonnokset on ollut nähtävillä, ja hankkeen kaava-alueita päätettiin laajentaa. Keskustien ja Kirkkotien asemakaavan muutoksen valmistelu jatkuu ja Kortesmäki – Lukio alueen kaavoitushanke siirtyi ensin toteutettavan Master Planin johdosta.

Yleiskaavoitus

Mittari: Kuortaneenjärven pohjoisosan osayleiskaava

Tavoitetaso: Osayleiskaavoituksen kaavoitustyön ehdotusvaihe nähtävillä

Toteutuma: Luonnosvaiheen nähtävilläolo toteutettu.

4.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

euro	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio Muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama muutosten jälkeen
Toimintatuotot	3 240 400	-248 000	2 992 400	2 990 293	2 107
Valmistus omaan käyttöön	0		0		0
Toimintamenot	-26 538 290	62 000	-26 476 290	-26 551 835	75 545
Toimintakate	-23 297 890		-23 483 890	-23 561 542	77 652
					0
Verotulot	11 470 000		11 470 000	11 113 351	356 649
Valtionosuudet	13 017 200	265 000	13 282 200	13 380 910	-98 710
Rahoitustuotot ja -menot:					0
Korkotulot	17 000		17 000	25 895	-8 895
Muut rahoitustulot	89 200	-77 000	12 200	31 434	-19 234
Korkokulut	-85 500		-85 500	-55 583	-29 917
Muut rahoitusmenot	-1 700		-1 700	-424	-1 276
Vuosikate	1 208 310	2 000	1 210 310	934 041	276 269
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 308 300		-1 308 300	-1 268 353	-39 947
Kertaluonteiset poistot					
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tulot					
Satunnaiset menot					
Tilikauden tulos	-99 990	2 000	-97 990	-334 312	236 322

4.3 Investointiosan toteutuminen

Kunnanhallitus	Ta 2019	Muutos	Ta +muutos	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Kuortaneen historia	-30 000		-30 000	-30 000	0	100,0
-Seurakunnan osuus	6 670		6 670	6 666	4	99,9
Ulkoalueet / Latukone	-35 000		-35 000	-40 000	5 000	114,3
Swop-sijoitus (jäähalli)	-38 000		-38 000	-38 000	0	100,0
Asunto-osakehuoneistot		-129 000	-129 000	-127 841	-1 159	99,1
Tontit maa-alueet ostot			0	-6 728	6 728	100,0
Tontit maa-alueet myynti			0	4 865	-4 865	100,0
Taloushallinnon ohjelmat		-20 000	-20 000	-19 964	-36	99,8
Uusi koulu Alvarin tilalle	-30 000	-70 000	-100 000	-84 914	-15 086	84,9
Tekninen lautakunta / tilapalvelut						
Lukion laajennus, ilmastointi	-1 350 000	50 000	-1 300 000	-1 298 583	-1 417	99,9
avustus	26 000		26 000	26 000	0	100,0
Lukion keittiö	-150 000	50 000	-100 000	-79 235	-20 765	79,2
Yhteiskoulu, pulpetit	-20 000		-20 000	-13 470	-6 530	67,4
Kiinteistöhallinto,kameravalvonta	-20 000	20 000	0	0	0	
Ylijoen koulu / vesikatto	-30 000	9 900	-20 100	-20 282	182	100,9
Ylijoen koulu / lämmitysjärjestelmä,käytt	-30 000		-30 000	-49 776	19 776	165,9
Ruonan koulu / vesikatto	-30 000	9 900	-20 100	-20 065	-35	99,8
Urheilukenttä / jalkapallomaalit ym.	-12 000		-12 000	-9 708	-2 292	80,9
Urheilukenttä / kelaruohtonleikkuri	-15 000		-15 000	-15 000	0	100,0
Kumaja / ulko-ovet, lukitukset	-20 000	12 000	-8 000	-5 660	-2 340	70,8
Vuokratalo I ja II / piharak.pk, pannuhuo	-25 000	-34 200	-59 200	-59 162	-38	99,9
Vuokratalo I ja II / vesikatot	-30 000		-30 000	-25 600	-4 400	85,3
Kotiranta / vesikatteen maalaus	-15 000		-15 000	-13 952	-1 048	93,0
Alvarin koulu		-50 000	-50 000	-38 205	-11 795	76,4
Keskuskeittiö yhdyskäytävä		-10 000	-10 000	-9 847	-154	98,5
Kuurna nuorisotilat		-15 000	-15 000	-15 137	137	100,9
Manor, siltanosturi		-25 000	-25 000	0	-25 000	
Yhdyskuntatekniikan palvelut						
Jätehuolto / Maankaatopaikka	-10 000	7 619	-2 381	-2 382	1	100,0
Asemakaavatiet ja piha-alueet perusp.	-50 000	20 000	-30 000	-26 015	-3 985	86,7
Rantatien poikkikatuojen parantaminen	-120 000	-10 000	-130 000	-134 322	4 322	103,3
Katuvalaistus	-30 000	10 000	-20 000	-16 214	-3 786	81,1
Yksityistiet	-40 000	20 000	-20 000	-8 203	-11 797	41,0
Haavistontien alkupää	-80 000	-19 000	-99 000	-95 913	-3 087	96,9
Möykkymäen yksityisien pk:n avustus	-98 000		-98 000	-97 332	-668	99,3
Heikkilän silta	-30 000	30000	0	0	0	
-valtion avustus 75 %	22 500	-22500	0	0	0	
Kaatialan silta	-30 000	30000	0	0	0	
-valtion avustustu 75 %	22 500	-22500	0	0	0	
Mallusentien silta	-35 000	-35000	-70 000	-66 149	-3 851	94,5
-valtion avustus 75 %	26250	26250	52 500	51 343	1 157	97,8
Vesi- ja viemärlaitos						
Kirkkotie – Kunnantalo	-110 000	20000	-90 000	-79 153	-10 847	87,9
Risteykskaivo - Haavistontie	-100 000	20000	-80 000	-76 077	-3 923	95,1
Peltokujan alkupää	-15 000	7000	-8 000	-8 270	270	103,4
Vilmeikönrannan mökkialue	-50 000	-10000	-60 000	-49 823	-10 177	83,0
Vesilaitosinvestoinnit	-10 000		-10 000	-1 667	-8 333	16,7
Viemärlaitosinvestoinnit	-10 000		-10 000	-2 002	-7 998	20,0
Tekpa / uusi traktori	-120 000		-120 000	-115 008	-4 992	95,8
- vanhan traktorin myynti	30 000		30 000	20 161	9 839	67,2
Investointien nettomeno yhteensä	-2 684 080	-129 531	-2 813 611	-2 690 623,72	-122 987	95,6

4.4 Rahoitusosan toteutumisvertailu

euro	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 231 810		1 231 810	934 041	297 769
Satunnaiset erät			0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-25 000		-25 000	5 600	-30 600
Investointien rahavirta			0		0
Investointimenot	-2 818 000	-110 781	-2 928 781	-2 799 659	-129 122
Rahoitusosuudet inv.menoihin	133 920	-18 750	115 170	84 009	31 161
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	25 000	0	25 000	19 426	5 574
Toiminnan ja investointien nettorahavirta	-1 452 270	-129 531	-1 581 801	-1 756 583	174 782
Rahoituksen rahavirta					0
Antolainauksen muutokset					0
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	-38 000	38 000
Antolainasaamisten vähennykset	30 000		30 000	69 047	-39 047
Lainakannan muutokset			0		0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			0		0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-335 000		-335 000	-337 886	2 886
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 800 000		1 800 000	1 560 000	240 000
Oman pääoman muutokset	0		0	-13 836	13 836
Muut maksuvalmiuden muutokset			0	464 100	-464 100
Vaikutus maksuvalmiuteen	42 730	-129 531	-86 801	-53 158	-33 643

5. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

5.1 Kunnan tuloslaskelma

(ulkoinen)	2019	2018
Toimintatuotot		
*Myyntituotot	1 710 125,92	1 534 330,10
*Maksutuotot	231 389,55	283 130,15
*Tuet ja avustukset	78 216,09	142 147,10
*Muut toimintatuotot	970 561,33	1 013 402,86
	2 990 292,89	2 973 010,21
Toimintamenot		
*Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-6 070 782,74	-5 891 663,11
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 394 315,88	-1 375 405,56
Muut henkilösivukulut	-220 155,17	-176 598,40
*Palvelujen ostot	-16 551 160,07	-16 315 372,52
*Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 719 300,43	-1 670 273,39
*Avustukset	-233 049,59	-244 559,42
*Muut toimintamenot	-363 071,49	-291 808,21
	-26 551 835,37	-25 965 680,61
Toimintakate	-23 561 542,48	-22 992 670,40
Verotulot	11 113 351,45	10 775 525,81
Valtionosuudet	13 380 910,00	13 497 278,00
Rahoitustuotot ja -kulut	1 322,01	175 732,00
*Korkotuotot	25 895,11	29 650,51
*Muut rahoitustuotot	31 433,81	136 034,28
*Korkokulut	-55 582,73	7 766,43
*Muut rahoituskulut	-424,18	2 280,78
Vuosikate	934 040,98	1 455 865,41
Poistot ja arvonalentumiset		
*Suunnitelman mukaiset poistot	-1 268 353,13	-1 216 981,73
*Keraluonteiset poistot		
Satunnaiset erät		
*Satunnaiset tuotot		
*Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	-334 312,15	238 883,68
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-334 312,15	238 883,68

5.2 Kunnan rahoituslaskelma

	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	934 040,98	1 455 865,41
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjaukset	5 600,00	-44 904,67
Toiminnan rahavirta	939 640,98	1 410 960,74
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 799 658,74	-1 868 299,37
Rahoitusosuudet investointimenoihin	84 009,00	28 200,00
Käyttöomaisuuden myyntituotot	19 426,02	90 796,40
Investointien rahavirta	-2 696 223,72	-1 749 302,97
Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä	-1 756 582,74	-338 342,23
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-38 000,00	-38 000,00
Antolainasaamisten vähennykset	69 047,43	83 365,87
Antolainauksen muutokset yhteensä	31 047,43	45 365,87
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		5 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-337 886,00	-4 554,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 560 000,00	-5 100 000,00
Lainakannan muutokset yhteensä	1 222 114,00	-104 554,00
Oman pääoman muutokset	-13 836,46	
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-458,53	378,49
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	-32 399,04	146 490,11
Korottomien velkojen muutos	496 957,19	285 228,97
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	464 099,62	432 097,57
Rahoituksen rahavirta	1 703 424,59	372 909,44
Rahavarojen muutos	-53 158,15	34 567,21
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 292 874,86	1 346 033,01
Rahavarat 1.1.	1 346 033,01	1 311 465,80
Rahavarojen muutos	-53 158,15	34 567,21

5.3 Kunnan tase

VASTAAVAA	2 019	2 018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	580 762,06	442 985,49
	580 762,06	442 985,49
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 571 791,99	2 569 928,72
Rakennukset	10 242 797,42	9 320 239,35
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 785 597,23	5 824 410,06
Koneet ja kalusto	208 056,78	91 302,46
Muut aineelliset hyödykkeet	78 326,82	78 326,82
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	184 553,97	68 264,18
	19 071 124,21	17 952 471,59
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	4 231 948,34	4 066 106,94
Muut lainasaamiset	2 145 452,21	2 175 329,05
Muut saamiset	0,00	1 170,59
	6 377 400,55	6 242 606,58
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	198 362,28	196 930,79
Muut toimeksiantojen varat		
	198 362,28	196 930,79
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	627 827,03	600 332,04
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	382 682,12	417 159,65
Siirtosaamiset	99 422,47	60 040,89
	1 109 931,62	1 077 532,58
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	1 168 019,83	1 161 923,86
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	124 855,03	184 109,15
VASTAAVAA YHTEENSÄ	28 630 455,58	27 258 560,04

VASTATTAVAA	2 019	2 018
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	14 047 664,38	14 047 664,38
Muut omat rahastot	691 304,51	691 304,51
Edellisten tilikausien ylijäämä	2 590 174,05	2 365 126,83
Tilikauden yli-/alijäämä	-334 312,15	238 883,68
	16 994 830,79	17 342 979,40
ARVOSTUSERÄT		
Käyttöomaisuuden arvonkorotukset	0,00	0,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	198 362,28	196 930,79
Muut toimeksiantojen pääomat	4 753,81	5 212,34
	203 116,09	202 143,13
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 998 034,00	5 335 920,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00
	4 998 034,00	5 335 920,00
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 760 000,00	1 200 000,00
Lyhennysosuudet	337 886,00	337 886,00
Saadut ennakot	32 422,82	19 090,91
Ostovelat	1 576 515,99	908 801,18
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	819 079,85	1 078 878,64
Siirtovelat	908 570,04	832 860,78
	6 434 474,70	4 377 517,51
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	28 630 455,58	27 258 560,04

5.4 Konsernin tuloslaskelma

	2019 euro	2018
Toimintatuotot	31 489 848,02	31 144 140,92
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00
Toimintamenot	-54 906 171,95	-53 821 276,44
Osuus osakkuusyht. Voitosta/tappiosta	-12 612,85	-12 416,40
Toimintakate	-23 428 936,78	-22 689 551,92
Verotulot	11 113 351,45	10 775 525,81
Valtionosuudet	14 076 085,74	14 215 023,42
Rahoitustuotot ja -kulut		
*Korkotuotot	27 737,56	37 831,89
*Muut rahoitustuotot	48 338,76	149 084,39
*Korkokulut	-169 427,94	-94 991,90
*Muut rahoituskulut	-25 187,78	-26 940,17
Vuosikate	1 641 961,01	2 365 981,52
Poistot ja arvonalentumiset	-2 158 556,05	-1 964 413,01
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	-516 595,04	401 568,51
Tilinpäätössiirrot	41 362,72	9 229,82
Vähemmistöosuudet	7 417,49	-1 486,03
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-467 814,83	409 312,30

5.5 Konsernin rahoituslaskelma

	2019	2 018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 641 961,01	2 365 982
Satunnaiset erät	-25 990,63	-1 710
Tulorahoituksen korjausevät	18 212,85	-32 488
Toiminnan rahavirta	1 634 183,23	2 331 783
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-5 937 231,15	-3 291 690
Rahoitusosuudet investointimenoihin	205 188,70	32 173
Käyttöomaisuuden myyntitulot	65 695,17	92 642
Investointien rahavirta	-5 666 347,28	-3 166 875
Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä	-4 032 164,05	-835 092
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-38 000,00	-38 000
Antolainasaamisten vähennykset	72 099,93	86 675
Antolainauksen muutokset yhteensä	34 099,93	48 675
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 099 894,60	5 932 623
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-602 150,00	-428 235
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 913 588,11	-5 086 771
Lainakannan muutokset yhteensä	3 411 332,71	417 617
Oman pääoman muutokset	-12 334,72	-177 851
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-6 237,13	93 773
Vaihto-omaisuuden muutos	-26 668,50	-1 926
Saamisten muutos	-120 273,38	202 874
Korottomien velkojen muutos	1 406 488,03	212 195
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	1 253 309,02	506 915
Rahoituksen rahavirta	4 686 406,94	795 356
Rahavarojen muutos	654 242,89	-39 736
Rahavarat 31.12.	3 492 476,13	2 853 406
Rahavarat 1.1.	2 838 233,24	2 893 141
	654 242,89	-39 736

5.6 Konsernin tase

PYSYVÄT VASTAAVAT	2019	2018
Aineettomat hyödykkeet	787 141,27	590 335
Aineettomat oikeudet	226 010,54	147 350
Konserniliikearvo	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	561 130,73	442 985
Ennakkomaksut	0,00	0
Aineelliset hyödykkeet	32 621 464,67	29 987 127
Maa ja vesialueet	2 839 522,93	2 836 538
Rakennukset	22 117 403,16	19 433 477
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 031 375,82	6 099 988
Koneet ja kalusto	919 941,89	809 951
Muut aineelliset hyödykkeet	321 403,56	295 677
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	391 817,31	511 496
Sijoitukset	3 078 307,16	2 781 268
Osakkuusyhteisöosuudet	680 647,78	527 855
Osakkeet ja osuudet	854 224,13	700 338
Muut lainasaamiset	1 541 959,47	1 548 889
Muut saamiset	1 475,78	4 186
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	284 739,71	232 974
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	247 062,59	220 394
Saamiset	3 012 296,55	2 861 198
Pitkäaikaiset saamiset	43 978,31	77 797
Lyhytaikaiset saamiset	2 968 318,24	2 783 401
Rahoitusarvopaperit	1 361 918,66	1 349 986
Rahat ja pankkisaamiset	2 130 557,47	1 503 420
VASTAAVAA YHTEENSÄ	43 523 488,08	39 526 703

VASTATTAVAA	2 019	2 018
OMA PÄÄOMA	17 530 811,83	18 025 758
Peruspääoma	14 047 664,38	14 047 664
Osuus kuntayhtymien oman pääoman lis.	0,00	0
Liittymismaksurahasto	0,00	0
Arvonkorotusrahasto	108 002,07	108 002
Muut omat rahastot	406 905,71	388 464
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 436 054,50	3 091 514
Tilikauden yli- /alijäämä	-467 814,83	392 172
VÄHEMMISTÖOSUUDET	65 001,66	95 693
KONSERNIRESERVI		
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	0,00	0
Poistoero	52 625,62	0
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0
PAKOLLISET VARAUKSET	320 919,36	343 358
Eläkevaraukset	0,00	0
Muut pakolliset varaukset	320 919,36	343 358
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	452 336,45	406 788
VIERAS PÄÄOMA	25 154 418,78	20 655 106
Pitkäaikainen	14 202 379,33	13 034 587
Lyhytaikainen	10 952 039,45	7 618 460
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	43 523 488,08	39 526 703

6. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

6.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Kunnan tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut jaksotus- ja arvostusperiaatteet:

Tulot ja menot on merkitty kirjanpitoon suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä poistosuunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Poistot on tehty käyttöönottokauden alusta lukien.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen nimellisarvoon. Saamiset on arvostettu nimellisarvoon ja rahoitusomaisuusarvopaperit hankintahintaan.

6.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä sekä kunnan tytäryhteisöt, Kiinteistö Oy Kuortaneen Vuokratalot ja Kiinteistö Oy Kuortaneen Koulumaja. Lisäksi konsernitilinpäätökseen on yhdistelty osakkuusyhteisöt Kiinteistö Oy Kuortaneen Jäähalli ja Kuortaneen Areena Oy, joissa omistusosuus 50 %, sekä Kiint. Oy Kuortaneen Oivankulma, jossa omistusosuus 33,43 %.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien taseisiin merkityt olennaiset keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty nimellis- eli pariarvomenetelmällä. Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

6.3 Tuloslaskelman liitetiedot

Kirjanpitolautekunnan kuntajaoston ohjeiden mukaan tuloslaskelman liitteenä ovat toimintatuotot kunnan määritteleminä tehtäväkokonaisuuksina. Liikelaitoksista ilmoitetaan erikseen liikevaihto ja muut varsinaisen toiminnan tuotot.

Seuraavassa taulukossa toimintatuotot on esitetty toimitusluokalla. Vesihuoltolaitos on eriytetty taseyksiköksi joten lisäerittelyä esitetään vesi- ja viemärlaitoksen toimintatuotot.

Toimintatuotot (euroa)

	Konserni			Kunta	
	2019	2018		2019	2018
Yleishallinto	814 371	890 953	Kunnanhallitus	738 430	803 196
Sosiaali- terveyspalvelut	27 538 685	27 176 964	Perusturvatyö		
Opetus- ja kulttuuripalvelut	707 004	579 619	Sivistystyö	647 689	508 990
Tekniset palvelut	2 373 763	2 394 588	Tekninen toimi	1 548 149	1 558 807
Ympäristöpalvelut	56 025	100 143	Ympäristötyö	56 025	102 017
			Yhteensä	2 990 293	2 973 010
			Vesi- ja viemärlaitos	824 021	775 663

Verotulojen erittely (1000 €)

	2019	2018
Kunnan tulovero	9 561	9 230
Osuus yhteisöveron tuotosta	722	707
Kiinteistövero	830	839
Muut verotulot		
Verotulot yhteensä	11 113	10 775

Valtionosuuksien erittely (1000 euroa)

	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	12 590	12 760
-josta verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus (+/-)	3 228	(+) 3 230
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	790	737
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0
Valtionosuudet yhteensä	13 381	13 497

Palvelujen ostojen erittely (1000 €)

	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	14 034	13 802
Muiden palvelujen ostot	2 517	2 513
Yhteensä	16 551	16 315

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 14.12.2012 § 52 hyväksynyt perusteet suunnitelman mukaisiksi poistoajoiksi ja -menetelmiksi 1.1.2013 lukien. Kaikki poistot tehdään tasapoistoina jaksotettuna poistoajan mukaan.

Muut pitkävaikuttavat menot

ATK-ohjelmistot

2 - 5 vuotta *

Muut

2 - 5 vuotta *

*) Erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta

Rakennukset ja rakennelmat

Hallinto- ja laitosrakennukset

20 - 50 vuotta

Tehdas- ja tuotantorakennukset

20 - 30 vuotta

Talousrakennukset

10 - 20 vuotta

Vapaa-ajan rakennukset

20 - 30 vuotta

Asuinrakennukset

30 - 50 vuotta

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet, torit ja puistot

15-20 vuotta

Sillat, laiturit ja uimalat

10-30 vuotta

Muut maa- ja vesirakenteet

15-30 vuotta

Vedenjakeluverkosto

30-40 vuotta

Viemäriverkko

30-40 vuotta

Kaukolämpöverkko

20-30 vuotta

Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet

15-20 vuotta

Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset

10-12 vuotta

Maakaasuverkko

20-25 vuotta

Muut putki- ja kaapeliverkot

15-20 vuotta

Sähkö-, vesi- ja yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	10-20 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolait.	15-20 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	10-15 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10-15 vuotta

Koneet ja kalusto	
Rautaiset alukset	15 -20 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8-15 vuotta
Muut kuljetusvälineet	4-7 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5-10 vuotta
Muut raskaat koneet	10-15 vuotta
Muut kevyet koneet	5-10 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5-15 vuotta
ATK-laitteet	3 -5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3 -5 vuotta

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja Keskenkäynteiset hankinnat	Ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 8000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluksi.

Pakollisten varausten muutos ja muuhun kuin tilikauteen liittyvät erät

Pakollisiin varauksiin ei ole kunnassa kirjattu mitään. Muuhun kuin tilikauteen liittyviä erä ei tuloslaskelmaan sisälly.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot Maa- ja vesialueet			0	44 905
Rakennukset				
Luovutusvoitot yht.				
Muut toimintakulut				
Luovutustappiot yht	0	-3 163		

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kunta	
	2019	2018
Osinkotuotot Kuusioliina Terveys Oy	0	115 500
Peruspo:n korot kuntayhtymiltä	14 558	14 558
Kuntarahoitus	2 800	2 800
Metsäliitto	240	224
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	0	347
Yhteensä	17 598	133 428

6.4 Tasetta koskevat liitetiedot

6.4.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot
Hankintameno 1.1	0	442 985
Lisäykset		287 561
Rahoitusosuudet		-51 343
Vähennykset		
Siirrot erien välillä		
Tilikauden poisto	0	-98 441
Arvonlennukset ja palautukset		
Hankintameno 31.12	0	580 762

	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat
Hankintameno 1.1	2 569 929	9 320 239	5 824 410	91 302	78 327	68 264
Lisäykset	6 728	1 629 843	393 544	193 186		122 956
Rahoitusosuudet		-26 000				-6 666
Vähennykset	-4 865			-20 161		
Siirrot erien välillä						
Tilikauden poisto		-681 285	-432 357	-56 270		
Arvonlennukset ja palautukset						
Hankintameno 31.12	2 571 792	10 242 797	5 785 597	208 057	78 327	184 554

Sijoitukset, Osakkeet ja osuudet

	Osakkeet ja tytäryhteisöt	Kuntayhtymäosuudet	Osakkeet ja osakkuus ja muut omist.yht.	Muut osakkeet ja osuudet
Hankintameno 1.1	310 167	2 597 553	1 156 847	1 540
Lisäykset			165 841	
Vähennykset				
Siirrot erien välillä				
Hankintameno 31.12	310 167	2 597 553	1 322 689	1 540
Arvonlennukset ja niiden palautukset				
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12	310 167	2 597 553	1 322 689	1 540

Muut lainasaamiset

	Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset osakkuus- ja muut omist.yht	Saamiset muut yhteisöt	Lunastus- velvoitteiset teollisuushallit	Jvk-saamiset	Asuntorahasto lainasaamiset
Hankintameno 1.1	629 545	637 873	907 911	22 049	0	1 171
Lisäykset						
Vähennykset	-26 000		-3 877	-22 049		-1 171
Hankintameno 31.12	603 545	637 873	904 034	0	0	0
Arvonlennukset ja niiden palautukset						
Arvonkorotukset						
Kirjanpitoarvo 31.12	603 545	637 873	904 034	0	0	0

Muihin lainasaamisiin on kirjattu Verkko-osuuskunta Kuuskaistan saneerausohjelmaan mukainen 907.911 euron velka kunnalle, jota on lyhennetty hyväksytyn ohjelman mukaisesti. Velka syntyi Kuortaneen kunnan maksettua vuonna 2017 Verkko-osuuskunta Kuuskaistan lainat Op-Pohjola pankille lainojen takaajana.

Kuntayhtymäosuudet

	Tasearvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.
Kuusiokuntien terveys Ky	434 424			434 424
Eskoon sosiaalipalv. Ky	44 191			44 191
E-P:n sairaanhoitop. Ky	1 600 928			1 600 928
E-P:n liitto Ky	3 671			3 671
Seinäjoen koulutus Ky	514 339			514 339
Yhteensä	2 597 552			2 597 552

Omistukset muissa yhteisöissä

	Kotipaikka	Kunnan omistus osuus	Konsernin omistus osuus	Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden tappiosta/ voitosta/
Tytäryhteisöt						
Kiinteistö Oy Kuortaneen Vuokratalot	Kuortane	100,00%	100%	298	3005	90
Kiinteistö Oy Kuortaneen Koulumaja	Kuortane	100,00%	100%	76	3394	14
Kuntayhtymät						
Kuusiokuntien terveyskuntayhtymä	Alavus	20,84%	20,84%	291	1523	-109
E-P:n sairaanhoitopiirin ky	Seinäjoki	2,59%	2,59%	1791	6073	-87
Eskoon sosiaalipalvelujen ky	Seinäjoki	2,18%	2,18%	138	638	-16
Etelä-Pohjanmaan Liiton ky	Seinäjoki	2,17%	2,17%	33	20	2
Seinäjoen koulutusky	Seinäjoki	1,49%	1,49%	959	176	16
Yhteis- ja omistusyhteisyydet						
Kiint Oy Kuort. Jäähalli	Kuortane	50,00%	50,00%	67	748	-22
Kiint. Oy Kuort. Oivankulma	Kuortane	33,44%	33,43%	449	1	1
Kuortaneen Areena Oy	Kuortane	50,00%	50,00%	-105	516	6

Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä ja osakkuus- ja omistusyhteisöiltä

	2019		2018	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		11 512		14 722
Lainasaamiset	603 545		629 545	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	603 545	11 512	629 545	14 722
Saamiset kuntayhtymiltä		20 188		
Myyntisaamiset				49 695
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	20 188	0	49 695
Saamiset osakkuus ja omistusyht.				
Myyntisaamiset	0		0	
Lainasaamiset	637 873		637 873	
Muut saamiset	0		0	
Siirtosaamiset	0		0	
Yhteensä	637 873	0	637 873	0
Saamiset yhteensä	1 241 418	31 700	1 267 418	64 417

6.4.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	14 047 664	14 047 664	14 047 664	14 047 664
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	14 047 664	14 047 664	14 047 664	14 047 664
Arvonkorotusrahasto 1.1	108 002	108 185		
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	108 002	108 002		
Muut omat rahastot 1.1	406 906	393 708	691 305	691 305
Lisäykset				
Vähennykset				
Muut omat rahasto yht 31.12.	406 906	388 464	691 305	691 305
Ed. tilikauden yli-alijäämä 1.1.	3 436 055	2 365 127	2 604 011	1 710 914
Tilikauden muutokset		726 387	-13836,46	
Ed. tilikauden ylijäämä yli-alijäämä 31.12.	3 436 055	3 091 514	2 590 174	654 213
Tilikauden yli-/alijäämä	-467 815	392 172	-334 312	238 884
Oma pääoma yhteensä	17 530 812	18 027 817	16 994 831	17 342 980

Konsernitaseen oman pääoman edellisten tilikausien yli-/alijäämän alkusaldo poikkeaa vertailutiedosta. Edellisen vuoden tilinpäätöstietojen antamisen jälkeen konserniyhtiöt ovat tehneet muutoksia omiin tilinpäätöksiinsä, Näin edellisen vuoden loppusaldo ja kertomusvuoden alkusaldo erottaa 47.632,08euroa. Seuraavassa taulukossa on yhteisökohtainen erittely.

	ED.TILIK. Voitto/Tappio	TILIK. Voitto/Tappio	Yhteensä	Seur.vuosi	Ero	
Kuortaneen kunta	2 365 127	238 884	2 604 011	2 590 174	13 836	Kuussoten oikaisu. Kirjattu edell tilik v/t-tiille
Kuussote	-160 023	0	-160 023	0	-160 023	Kirjattu nolille v.2019
E-P Liitto	29 412	4 250	33 662	33 662	0	
EP SHP	52 535	57 367	109 902	31 187	78 715	muutettu kons.tp:n jälk tilik v/t
ESKOO	33 750	-9 725	24 026	24 026	0	
Sjoen Koul.ky	524 235	-4 896	519 338	419 428	99 910	muutettu kons.tp:n jälk edell tilik v/t ja tilik v/t
Koulumaja	3 218	43	3 261	3 261	0	
Vuokratalot	-111 393	52 792	-58 601	-52 593	-6 008	Siirtyvät korot oik kos tp:n jälkeen
	2 736 860	338 716	3 075 576	3 049 146	26 430	
Eliminointikirjaukset	354 654	53 457	408 110	386 908	21 202	
Erottaa	3 091 514	392 172	3 483 687	3 436 055	47 632	

Vieras pääoma

Pitkäaikaiset velat ja niiden osat, jotka erääntyvät 1.1.2025 tai sen jälkeen

Lainan antaja	2019	2018
Lainat Kuntarahoitus Oy:ltä	3 308 604	3 981 616
Yhteensä	3 308 604	3 981 616

Taseen erä lyhytaikainen korollinen vieras pääoma sisältää 31.12.2019 kuntatodistusohjemaan perustuvaa lainaa 2 760 000 euroa.

6.5 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Kunnalla ei ole velkaa, joiden vakuudeksi olisi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin tai pantattu osakkeita.

Vuokravastuut	Konserni		Kunta	
	2019 *)	2018	2019	2018
Vuokravastuut yhteensä	2 705 786	2 998 840	2 319 900	758 842
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	271 942	245 929	97 080	
Leasingvastuut yhteensä	3 023 031	211 871	2 995 468	16 176
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	466 024	80 385	458 114	
Arvonlisäveron palautusvastuu	1 701 354	1 293 803	869 465	
Pakolliset varaukset	320 919	332 022		

*) Kuusiokuntine soisiaali- ja terveystuntayhtymän tiedot puuttuu

Takaukset samaan konserniin	Kunta	
Samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut takaukset	2019	2018
Alkuperäinen pääoma	7 000 021	4 232 164
Jäljellä oleva pääoma	4 428 907	2 799 557

Muut vastuusitoumukset	Kunta	
	2019	2018
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	2 274 204	2 274 204
Jäljellä oleva pääoma	1 462 038	1 570 076

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2019	2018
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista	21 504 492	20 763 366
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	14 149	13 340

7. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

7.1 Kuortaneen Vesihuoltolaitos

Lain mukaan kunnan tulee kirjanpidossaan eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja sille on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tase, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitetiedot. Kirjanpidon eriyttämisellä pyritään jatkossa siihen, että tilinpäätöksessä ja siinä esitettyjen tunnuslukujen perusteella voidaan läpinäkyvästi arvioida, missä määrin vesihuollosta perittävät maksut kattavat palvelujen tuottamisesta aiheutuvat kustannukset pitkällä aikavälillä ja ovatko maksut kohtuullisia.

7.1.1 Tuloslaskelmat

VESILAITOKSEN TULOSLASKELMA	2019	2018
Liikevaihto	509 120	464 005
Vesimaksut (ulk)	479 140	432 319
Vesimaksut (sis)	17 611	16 322
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot	12 369	15 364
Materiaalit ja palvelut	-182 589	-175 644
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	-182 589	-175 644
Varastojen lisäys tai vähennys	0	0
Muut kulut		
Palveluiden ostot		
Henkilöstökulut	-88 254	-80 225
Palkat ja palkkiot	-70 577	-64 366
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-15 250	-13 953
Muut henkilösivukulut	-2 427	-1 907
Poistot ja arvonalentumiset	-34 939	-33 933
Suunnitelman mukaiset poistot	-34 939	-33 933
Arvonalentumiset		
Rahoitustuotot ja kulut		
Viivästyskorkotulot		
Liiketoiminnan muut kulut	0	-12 478
Liikelylijäämä (-) / alijäämä (+)	203 338	161 724
Tilikauden ylijäämä	203 338	161 724
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Voitto %	22	15
Sijoitetun pääoman tuotto, %	6	4

Sekä vesihuoltolaitoksen että viemärlaitoksen tuloslaskelman tunnusluvut, voitto-%:a lukuun ottamatta on laskettu koko vesihuoltolaitoksen osalta yhteensä.

VIEMÄRILAITOKSEN TULOSLASKELMA	2019	2018
Liikevaihto	314 902	311 658
Vesimaksut (ulk)	248 668	245 748
Vesimaksut (sis)	27 039	24 790
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot	39 194	41 120
Materiaalit ja palvelut	-173 863	-28 589
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	-173 863	-28 367
Varastojen lisäys tai vähennys		0
Muut kulut	0	-222
Palveluiden ostot		
Henkilöstökulut	-74 522	-68 428
Palkat ja palkkiot	-61 927	-57 138
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-10 459	-9 596
Muut henkilösivukulut	-2 136	-1 694
Poistot ja arvonalentumiset	-87 052	-85 157
Suunnitelman mukaiset poistot	-87 052	-85 157
Arvonalentumiset		
Liiketoiminnan muut kulut		-171 650
Liikelylijäämä (-) / alijäämä (+)	-20 535	-42 167
Tilikauden ylijäämä	-20 535	-42 167
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2 019	2 018
Voitto %	-7	-14
Sijoitetun pääoman tuotto,%	-1	-3

7.1.2 Rahoituslaskelma

VESIHUOLTOLAITOS		
	2 019	2 018
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä	182 803	119 557
Poistot ja arvonalentumiset	121 991	119 090
Rahoitustuotot ja -kulut		
Satunnaiset erät		
	304 794	238 647
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-216 993	-104 823
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0
Pysyv.vast.hyödykk. Luovutustulot	0	0
	-216 993	-104 823
Toiminnan ja investointien rahavirta	87 801	133 824
Rahoituksen rahavirta	22 237	23 189
Lainakannan muutokset		
Pa.lainojen lisäys kunnalta		
Pa.lainojen vähennys kunnalle		
La.lainojen muutos kunnalta	37 340	-7 239
La.lainojen muutos muilta	-22 576	29 442
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Korottomien velkojen muutos kunnalta	7 473	986
Rahoituksen rahavirta		
Rahavarojen muutos	110 038	157 012
RAHOITUSOSAN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirta	87 801	133 824
Investointien tulo-rahoitus%	240	328
Kassan riittävyys pv	493	503

7.1.3 Tase

TASE

VASTAAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet	2 619 688	2 524 686
Maa-ja vesialueet	15 678	15 678
Rakennukset	4 082	5 482
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 599 928	2 503 527
Koneet ja kalusto	0	0
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 619 688	2 524 686
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset	449 253	389 887
Yhdystili	993 968	883 930
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 443 221	1 273 817
VASTAAVAA	4 062 909	3 798 503
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	1 802 566	1 802 566
Edellisten tilien voitto/tappio	1 241 919	1 122 362
Tilikauden yli-/alijäämä	182 803	119 557
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 227 288	3 044 485
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma	390	
Liittymismaksut (pal.kelp)	658 151	621 751
Lyhytaikainen vieras pääoma	151 203	113 863
Lomapalkkavelka	25 877	18 404
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	835 621	754 018
VASTATTAVAA	4 062 909	3 798 503
TASEEN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Omavaraisuusaste %	79	80
Suhteellinen velkaantuneisuus %	101	97
Kertynyt yli-/alijäämä (1000 €)	1 425	1 242

7.1.4. Toimintakertomus 2019

Toiminta-ajatus

Vesi- ja viemärlaitoksen häiriöttömästä toiminnasta huolehtiminen.
Vesilaitos toimittaa määräysten mukaista talousvettä ja viemärlaitos vastaa jätevesiverkoston toiminnasta.

Toiminta

Vesihuoltolaitoksen päällikkönä toimii tekninen johtaja ja vastaavana hoitajana Kari Merijärvi.

Merkittävä vesihuoltolaitoksen toimintavarmuutta lisäävä tekona on ollut, kun Keskustien vanhoja valurautaisia vesijohtoputkia ollaan uudestettu muovisiin välillä Kirkkotie - Kunnantalo.

Kaarangan paineenkorotusasema poistettiin käytöstä. Tällä toimenpiteellä parannettiin alueen vedenlaatua, kun välivarastointiallas poistettiin käytöstä ja vesi pumpataan alueen jakeluverkostoon suoraan vesitornista.

Kuluvana vuonna 2019 talousveden toimitus on ollut häiriötöntä ja vedenlaadussa ei ole ollut huomauttamista. Kunnan jakeluvesiverkoston Lappavesi Oy:n rakentama syöttövesijohtoputki Lappakankaalta on osoittautunut toimivaksi ja toimintavarmuutta lisäävänä ratkaisuna.

Uusia sopimuksia liittymisestä kunnan vesijohtoverkoston tehtiin 12 kpl ja viemäriverkoston 6 kpl. Vesimittareita vaihdettiin 20 kpl.

Jätevesipumppaamot huollettiin vuosisopimuksen mukaisesti.

Uutta Viemäriverkostoa rakennettiin Vilmeikönrannan mökkikialueelle ja Peltokujalle.

Uusi paineviemäriinaja rakennettiin korvaamaan vanha välille Kaarankajoen risteyskaivo - Haavistontie.

Vettä on ostettu Porrasojalta 213 095m³ ja Lahdenkankaalta 56 174m³, lisäksi Alavuden verkostosta 13 705.

Jätevettä pumpattiin Lapuan jätevesipuhdistamolle 116 068m³.

Tavoitteet, talousarviossa vuodelle 2019

Vanhojen vesijohtojen saneeramista

Mittari: Parannettua vesijohtoverkostoa m

Tavoitetaso: Vanhan valurautaisen vesijohdon uusiminen välillä Vanha Ala-Honkolan kauppa -Kunnantalo

Toteutuma: Urakka on valmis.

Vanhojen viemäriverkoston saneeramista

Mittari: Parannettua viemäriverkostoa m

Tavoitetaso: Paineviemäriin saneeraus Kaarankajoen risteyskaivo-Haavistontie

Toteutuma: Urakka on valmis.

Valvontatutkimusohjelma

Vesihuoltolaitos on ottanut käyttöön Valviran edellyttämän valvontatutkimusohjelman kunnan terveydensuojeluviranomaisen suostumuksella ensimmäisen kerran 1.1.2013 alkaen ja se on ollut voimassa viisi vuotta aina 31.12.2017 saakka. Uusi Valvontatutkimusohjelma on laadittu talven 2018 aikana niin, että se on voimassa 1.5.2018 - 30.4.2023 välisen ajan.

Toimintavuonna talousvesi täytti sosiaali- ja terveysministeriön asettamat laatuvaatimukset ja suositukset kaikissa tutkituissa näytteissä. Talousvesinäytteitä otettiin yhteensä 20 kappaletta ja raakavesinäytteet huolehtii Lappavesi Oy.

Jätevedestä otetaan näyte kerran kuukaudessa esikäsitteilylaitokselta. Näyte otetaan Lapuan Jätevesi Oy:lle pumpattavasta lähtevästä jätevedestä. Lapuan Jätevesi Oy:n puhdistamon 7.7.2010 saatu ympäristölupa edellyttää korkeaa puhdistustehoa, näyteenotot tukevat tätä valvontaa.

Vedenlaatutietoja

Tutkimus	Laatu	Minimi	Keskiarvo	Maksimi	EU vaat/suos	LV tavoite
pH		7,6	7,8	8,0	6,5-9,5	7,5-8,0
Sähkönjohtavuus	µS/cm	150,0	159,5	170,0		
Sameus	FTU	0,2	0,2	0,4	< 1	< 0,5
Fe	µg/l	6,7	31,4	90,0	< 200	< 50
Mn	µg/l	1,0	1,8	4,8	< 50	< 30
Al	µg/l	40,0	67,4	130,0	< 200	< 100
COD	mg/l	1,2	1,8	2,9	< 5	< 3
Kolif. bakteerit	pmy/100ml	0,0	0,0	0,0	0	0
E. Coli	pmy/100ml	0,0	0,0	0,0	0	0
Heterotrof. pesäkeluku	pmy/ml	0,0	5,7	75,0	ei epätav. muutoksia	

Arvio tulevasta kehityksestä

Laitoksen vesitoimittajalla Lappavesi Oy:llä on käytettävissään määrän ja laadun suhteen riittävät pohjavesivarat talousvesitarpeisiin. Vesihuoltolaitoksen tase on vahva, joka turvaa tulevat uudet investointihankkeet ja peruskorjaustarpeet.

Arvio riskeistä ja riskien hallinnasta

Vesihuoltolaitoksen suurimmat toiminnalliset riskit ovat laaja-alainen tai pitkäkestoinen sähkökatko, tärkeän vesijohdon vaikeasti korjattava rikkoutuminen ja veden tarpeen äkillinen merkittävä lisäys.

Syöttölinja Porrason vedenkäsittelylaitoksen on rakennettu 1970 -luvulta ja materiaalina himaniitti, mutta Lappavesi Oy on rakentanut uuden syöttövesijohtolinjan 2016. Suurin osa verkostosta on rakennettu -80 -luvulla PVC- ja PE- muoviputkesta.

Tällä rakennetulla uudella vesijohtolinjalla veden toimittaja varautuu etenkin ikääntyvän jakeluverkoston ongelmatilanteisiin tavoitteenaan talousveden saannin turvaaminen kaikille asiakkaille silloinkin, kun tärkeitä teknisiä järjestelmiä menee epäkuuntoon, tai kun raakaveden saatavuus esimerkiksi usean perättäisen kuivan vuoden seurauksena huononee.

Nokian vesikriisin jälkeisten v.2008 tehtyjen tarkastusten jälkeen kaikille jätevesipumppaamoille, joille tulee talousvesi, on lisätty takaiskuventtiilit. Kaikki kytkennät on tarkastettu, eikä mahdollisuutta talousveden pilaantumiseen ole.

Riskien pienentämiseksi on 2000-luvulla veden toimittaja hankkinut varavoimakoneet päävedenottamolle. Kuortaneen varavesijohdon myötä toimintavarmuus saadaan nykykriteerein arvioituna hyvälle tasolle.

Toiminnan tärkein ympäristöriski on pohjaveden pinnan voimakas ja/tai pysyvä aleneminen pohjaviesiintymän ylikuormituksen, poikkeuksellisten sääolojen tai muun seurauksena. Tätä riskiä hallitaan pohjaviesipintojen ja vedenoton jatkuvalla seurannalla ja vedenottoa hajauttamalla. Vesipinnan pitkän ajan trendit käyttämällä tärkeillä pohjaviesialueilla ovat olleet loivassa nousussa vuodesta 1996.

Investoinnit ja niiden rahoitus

Merkittävin valmistunut investointityö oli vanhan valurautaisen vesijohtolinjan uudistaminen välillä Kirkkotie - Kunnantalo. Tämä vesijohtotyö varmisti omalta osaltaan keskustaajamaan vedensaannin, kun ikääntynyttä vesijohtoa uudistettiin. Investoinnin arvo oli 79 153 euroa.

Jätevesipuolella oli vuonna 2019 kaksi merkittävää investointihanketta. Rantien jätevesipumppaamolta alkanutta paineviemärin uudistamistyötä aina esikäsittelylaitokselle saakka parannettiin osuus Kaarankajoen Risteyskaivo – Haavistontie. Tällä toimenpiteellä varmistettiin, ettei kevättulvien alle jää heikkokuntoista vanhaa jätevesiviemäriosuutta, joka voisi hajotetessaan saastuttaa suurta osuutta koko Kuortanejärvestä. Investoinnin arvo oli 76 077€. Toinen hanke oli Vilmeikönrannan mökkialueen jätevesiviemäröinti. Tällä toimenpiteellä merkittäväällä paikalla lähellä Kuortanejärveä jätevedet voidaan nyt kerätä hallitusti talteen. Tämän investoinnin arvo oli 49 823€. Viemärlaitoksen molemmat investoinnit rahoitettiin kassasta.

Lisäksi vesi- ja viemäriverkostojen saneerauksia ja rakentamisia on tehty tarpeen mukaan esim. katujen ja piha-alueiden peruskorjauksien yhteydessä.

Maksut

Vesihuoltolaitoksen käyttömaksut ovat olleet 1.1.2014 alkaen seuraavat:

- vesi 1,23€ (alv 0 %)
- jätevesi 2,45€ (alv 0 %)

Liittymis- ja perusmaksut määräytyvät kulutuspuolelta vesimittarin koon perusteella. Maksuja peritään veden ja jäteveden osalta

Henkilöstö

Virkanimike (nimi, puhelinnumero, sähköpostiosoite)	Vastuu ja tehtäväkuvaus
Tekninen johtaja Martti Ranta p. (06) 2525 2600, 0400-484 838 martti.ranta@kuortane.fi	Vesilaitoksen päällikkö Työnjohto, vastaavan vesilaitoksen hoitajan esimies Vesilaitoksen toimintojen tunteminen
Kiinteistöpäällikkö Arto Ojala p. (06) 2525 2610, 044-5502 545 arto.ojala@kuortane.fi	Teknisen johtajan sijainen Vesilaitoksen toimintojen tukeminen
Vastaava vesilaitoksen hoitaja Kari Merijärvi p. 0400-264080 kari.merijarvi@kuortane.fi	Vastaa talousveden laadusta ja näytteenotosta Kunnossapito, huolto, päivystys
Asiakapalvelusihteeri Kaisu Nurmi 040 8470 515 kaisu.nurmi@kuortane.fi	Laskutus, kirjanpito
Kunnanjohtaja Pentti Turunen p. (06) 252 2001, 0400 662 978 pentti.turunen@kuortane.fi	Tiedottaminen erityistilanteissa

7.2 Ateriapalvelu

Kuortaneen kunnan tilapalvelu harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa ateriapalvelun osalta. Tämän toiminnan tuotot ja kulut esitetään seuraavassa tuloslaskelmassa, joka sisältyy kunnan kirjanpitoon kustannuspaikoilla eriteltynä.

7.2.1 Tuloslaskelma

	2 019	2 018
Liikevaihto	1 002 499	986 935
Myyntituotot (ulk)	401 345	391 720
Myyntituotot (sis)	601 108	595 018
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot	47	197
Materiaalit ja palvelut	-477 031	-477 664
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	-417 763	-408 223
Muut kulut	-59 267	-69 441
Palveluiden ostot		
Henkilöstökulut	-507 203	-467 854
Palkat ja palkkiot	-418 416	-388 202
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-73 453	-67 615
Muut henkilösivukulut	-15 334	-12 037
Poistot ja arvonalentumiset	0	-2 373
Liiketoiminnan muut kulut	-166 240	-151 998
Tilikauden yli-/alijäämä	-147 975	-112 954

Toiminta

Keskuskeittiön suoritekertymä vuonna 2019 oli 266 289 suoritetta, joka on 6 287 suoritetta edellistä vuotta enemmän. Lukion, ikäihmistien ja henkilökunnan ruokailijamäärät ovat kasvaneet ja varhaiskasvatuksen ja peruskoulujen ruokailijamäärät ovat hieman pienentyneet.

Keskuskeittiö on Kuortaneen kunnan ainoa valmistuskeittiö ja se valmistaa lounaita koulujen toimiaikana yhteensä keskimäärin 1000 annosta / päivä.

Keskuskeittiön valmistamia aterioita myydään kunnassa sijaitseviin eri palveluasumisen yksikköihin ja vanhuksille kotiin kuljetettuna ns kotiateriapalveluna. Ulkoisten ja sisäisten aterioiden suhde on 50 % / 50 %.

Tavoitteet vuodelle 2019

Ruokahuollon ja siivoustoiminnan kustannusten leikkaaminen ja edelleen pitäminen talousarvion mukaisena
Mittari: Talousarvioesitys, biojätteen punnitustodistukset Etapilta
Tavoitetaso: Talousarvioesityksen mukaisesti
Toteutuma: Ruokahuollon kustannukset ylittyivät 30 000€ ja siivoustoiminnan kustannukset ylittyivät 6500€.

8. HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAKAN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

8.1 Kunnan palkatun henkilöstön määrä 31.12.2019

	Vakinainen henkilöstö	Määrä-aikainen henkilöstö	Työllistetyt	31.12.2019 täyttämättä olevat toimet/virat	Henkilöstö yhteensä	Vakituisen henkilöstön muutos 31.12. 2017 tilanteesta
Yleishallinto	9	0	0		9	0
Sivistystoimi	82	28	0	9	110	-10
Tekninen toimi	40	1	1	1	42	-2
YHTEENSÄ	131	29	1	10	161	-12

8.2 Henkilöstökulut

	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	7 667 201	7 421 703
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	18 053	21 964
Henkilöstökulut yhteensä	7 685 254	7 443 667

8.3 Luottamushenkilön palkkioista perityt puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2019	2018
Keskustan Kuortaneen kunnallisjärjestö	2059	1889,50
Kansallinen Kokoomus	723,75	751,50
Kuortaneen Kokoomuksen naiset	1392,75	1341
Kuortaneen Perussuomalaiset	839,50	750
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	5015	4732

8.4 Tilintarkastuksen palkkiot

	2019	2018
Tilintarkastus BDO Auditor	7138	6981
Muut palkkiot	1987	3112
Palkkiot yhteensä	9 125	10 775

9. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Kuortaneella 30.3.2020

Annu Ridanpää-Taittonen, pj

Anne Haapa-aho, vpj

Kari Yli-Opas, varajäsen

Antti Yli-Hynnilä, jäsen

Tauno Lampinen, jäsen

Eeli Mäki-Mustapää, jäsen

Marita Mäki-Kahra, jäsen

Pentti Turunen, kunnanjohtaja

Kuortaneen kunta

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Tilikauden 1.1.2019 – 31.12.2019 tilinpäätöksen tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Kuortaneella _____.____.2020

BDO Audiator Oy

**Tuula Ylikangas
JHTT HTM**

10. KÄYTETYT KIRJAPITOKIRJAT

Tositesarja	10 Pankkitositteet
	20 Ostolaskut/hallinto-osasto
	22 Ostolaskut/perusturva
	23 Ostolaskut/sivistysosasto
	25 Ostolaskut/ympäristöosasto
	27 Ostolaskut/vesihuoltolaitos
	30 Myyntilaskut/hallinto-osasto
	32 Myyntilaskut/perusturva
	33 Myyntilaskut/sivistysosasto
	35 Myyntilaskut/ympäristöosasto
	37 Myyntilaskut/vesihuoltolaitos
	40 Palkkatapahtumat
	50 Ostoreskontran maksut
	60 Myyntireskontran suoritukset
	72 Päivähoitomaksulaskutus
	90 Muistiotositteet

Pääkirja
Päiväkirja
Tapahtumaraportti